

Yreca mustelul.
Fotografie de A. MIHAILOPOL

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 40 (436) — 5 octombrie 1963

lacăra 40

Profesari din toate țările, uniți-voi!

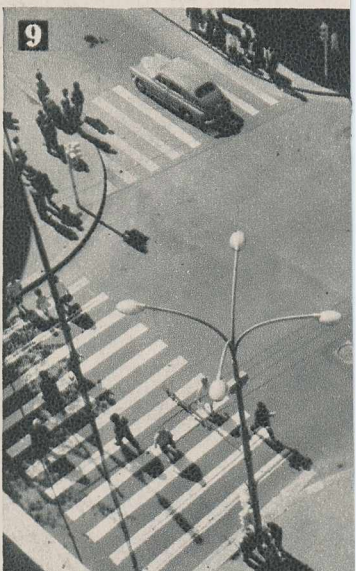
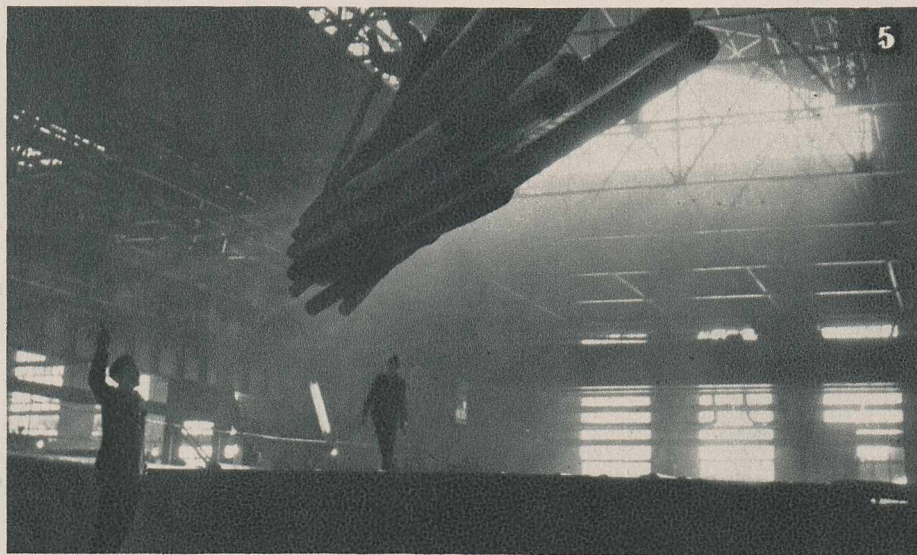
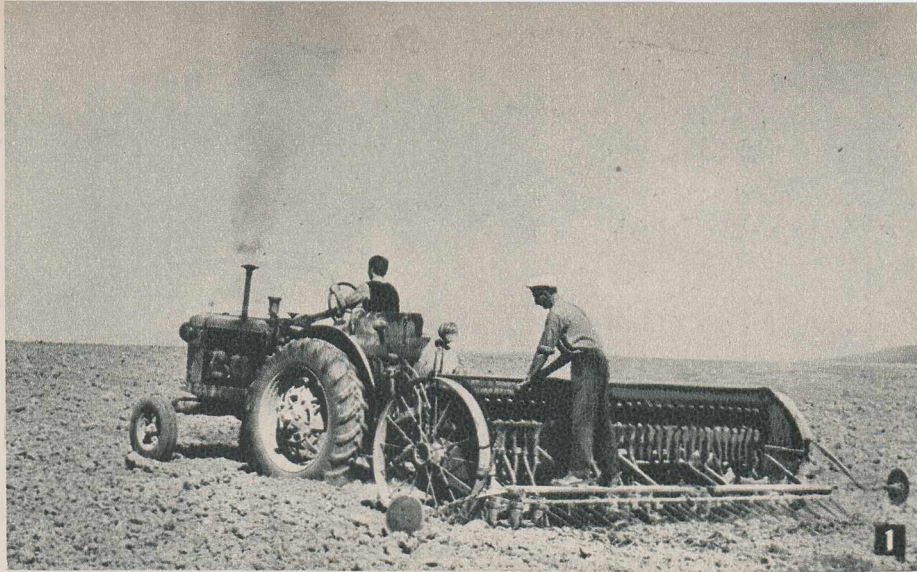
Anul XII nr. 40 (436) — 5 octombrie 1963

Flacăra 40

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
 Căsuța poștală: 3507, Of. 33
 Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

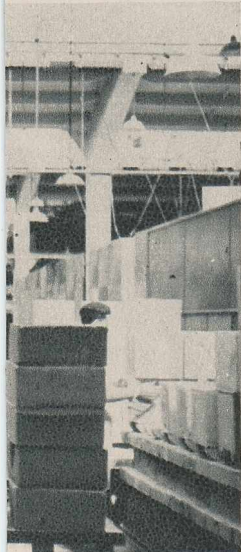
2

3

4

1 La G.A.C. Măeruş, raionul Rupea, lucrările de însămînţare cu orz pe o suprafaţă de 45 ha sînt aproape terminate.

2 Şi la G.A.C. Breasta din raionul Cralova este arată aproape întreaga suprafaţă de 1.000 ha, planificate pentru însămînţări de toamnă.

3 Acum e timpul cînd se incheie şi transportul stuleţilor în hambarele gospodăriei. În fotografie: la G.A.C. „Gh. Doja”, Fundulea, raionul Lehliu.

4 Uzina metalurgică din Sinaia se mîndreşte cu însemnate succese în realizarea planului pe primele 9 luni ale anului. Astfel, producţia globală planificată a fost depăşită cu 2,2% şi productivitatea muncii pe salariat s-a realizat în proporţie de 102,4%. Numai prin îmbunătăţirea procesului tehnologic la corpul pulverizator se vor realiza economii antecalulate în valoare de 160.000 lei. În fotografie: o imagine de la sectorul C. mecanic-montaj.

5 Laminorul de ţevi de la Roman. Pe primele trei trimestre producţia globală a fost realizată în proporţie de 100,94%. Din propunerile făcute cu prilejul discutării planului pe 1964, spicului: se va continua automatizarea agregatelor de la linia de laminate la cald şi la rece a ţevilor; se va elabora tehnologia de laminare pentru noul sortiment de ţevi de oţel 40 C 10 pentru racorduri. În fotografie: secţia produse finite ţevi.

6 Colectivul de muncă al Complexului pentru industria sticlei şi a falanţei din Sighişoara a îndeplinit cu 16 zile înainte de termen planul valoric global pe primele trei trimestre ale anului 1963. Prin asemenea succese, sticlarii sîghişoreni asigură condiţii bune în vederea trecerii la îndeplinirea planului pe 1964, care prevede, printre altele, o creştere a producţiei globale cu 1,6%, creşterea productivităţii muncii cu 4,3%, economii de peste 5 milioane lei realizate prin scăderea preţului de cost etc. În fotografie: aduse în secţia cupitoare, furturile de falanţă se încarcă în capsule.

7 Între 1 şi 7 octombrie are loc în toată ţara săptămîna poeziei. La „Librăria noastră” nr. 17 se amănajează o vitrină specială.

8 La 1 octombrie s-au deschis cursurile la universităţile şi institutele de învăţămînt superior din toată ţara. Numai numărul celor admişi în anul I depăşeşte cifra de 20.000 de studenţi, cîţi numără învăţămîntul superior în anul 1958-59. În fotografie: prima zi de cursuri la Institutul politehnic din Bucureşti.

9 De la 1 octombrie în Bucureşti este interzis claxonatul. Organele de resort au luat măsuri pentru ca această dispoziţie să nu aducă perturbări. Iată o intersecţie cu marcaje clare, pe unde cetăţenii pot traversa strada în mod disciplinat.

10 Satul Leleşti, raionul Tg. Jiu, a trăit zile de sărbătoare: corul de acîl a împlinit 50 de ani de

Fotocronica Flacăării ♦ Fotocro

bogată activitate. Cu acest prilej, pentru merite deosebite pe tărîmul muncii culturale de masă, i s-a conferit Ordinul Muncii clasa a III-a. În fotografie: corul sărbătorit în timpul unei reprezentări.

11 Aspect din timpul vizitei făcute în R.P. Polonă de delegaţia Marii Adunări Naţionale a R.P. Romine, condusă de Anton Moiseşcu, vicepreşedinte al Marii Adunări Naţionale. În fotografie: primirea delegaţiei de către Edward Ochab, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., secretar al C.C. al P.M.U.P., vicepreşedinte al Consiliului de Stat al R.P. Polone.

12 Legaţia R.P. Romine din Londra a oferit un cotelet în cinstea delegaţiei de ziarişti romîni care au vizitat Anglia la invitaţia Ministerului de Externe al Marii Britanii. Au participat Peter Thomas, ministru de stat, Lee Howard, editorul ziarului „Daily Mirror”, ziarişti englezi, printre care Roy Thompson, precum şi diplomaţi străini.

13 O lovitură de stat militară în Republica Dominicană a răsturnat regimul preşedintelui Juan Bosch. În ţară domneşte o situaţie încordată. Pe străzile din San Domingo patrulează forţe armate pentru a stăvili demonstraţiile împotriva juntei.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 6 OCTOMBRIE 8.50: Gimnastică 9.00: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar: Teledinutul pionierilor; Căpitanul Val-Virtej; Poftiți pe aerodrom, copii! 10.30: Rețeta gospodinei 11.00: Emisiunea pentru sate 18.30: Varietăți — transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii. În distribuție: Ionel Budișteanu, Lucia Stănescu, Roxana Matei, Marina Voica, Mircea Crișan, Arcadie Donos, Ludovic Spiess, Angela Chiuaru, Aurelian Andreescu și alții 19.30: Jurnalul televiziunii 19.45: Partea a II-a a emisiunii de varietăți 21.00: Popas în Delta Dunării 21.20: „Chestie de metodă” de Aziz Nesin și „Afaceri sigure” de André Gilleois — traducere și adaptare de Radu Nichita și Sașa Georgescu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 7 OCTOMBRIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Știință și tehnică pentru pionieri și școlari 19.30: Cu prilejul săptămânii poeziei 20.30: Perle albastre 20.45: În vizită cu carul de reportaj... 21.20: Recital vocal-instrumental cu Vera Radeanu, Valeria Savu, Ladislau Konya, Alexandru Nicolae, Emil Biclea 21.50: Sportsport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 8 OCTOMBRIE 18.30: Universitatea tehnică la televiziune 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Pentru copii: jucării de toamnă 19.25: Emisiune de știință: Izotopii radioactivi 19.50: Transmisiune de la Teatrul „C. I. Nottara”: „Bucătăreasa” de Anatoli Sofronov. În pauză: Șah. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 10 OCTOMBRIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Să ne cunoaștem patria: Lacuri alpine 19.30: Masa rotundă 19.45: Transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii: Festival Verdi. În pauză: Sonda. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 11 OCTOMBRIE 18.30: Universitatea tehnică la televiziune 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Pentru tineretul școlar — în vizită la Muzeul literaturii române (III) 19.35: Din viața animalelor — Adăposturi 20.00: Săptămîna 21.00: Moment coregrafic cu balerini Adel Orosz, Victor Rona și Jenő Kennessey 21.20: Muzică ușoară instrumentală cu o formație condusă de Alexandru Imre, solist — Edgar Pallacios (Ecuador). În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂȚĂ 12 OCTOMBRIE În jurul orei 16.30: Transmisiune de la Stadionul Republicii: aspecte de la Campionatele internaționale de atletism ale R.P. Romîne 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Pentru copii — Țac și Pac, pictori amatori 19.36: Drumul Muresului 19.55: În fața hărții 20.05: Comici vestiți ai ecranului (II) 21.15: Legende de dragoste — arii și balete din opere. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

Fotocronica Flacări

14 Mecanizatorii și ceilalți muncitori din Delta s-au pregătit intens pentru campania de recoltare a stufului. Se execută în prezent ultimele lucrări de reparații la agregatele de recoltare, echipe speciale lucrează la construirea de canale și platforme. În fotografie: o dragă la lucru pe un canal din Delta.

15 Prima zăpadă în Bucegi, fotografiată zilele acestea.

16 Studenții norvegieni au organizat în Oslo o campanie de strângere de semnături pe o moțiune care condamnă rînduiele rasiste din Republica Sud-Africană.

17 O nouă ecranizare pentru televiziune a tragediei „Hamlet” de Shakespeare. Filmările, realizate în coproducție anglo-daneză, s-au făcut în castelul Kronborg din Elstnor (Danemarca), unde marele dramaturg englez a situat acțiunea piesei.

18 În mai multe orașe italiene — Roma, Milano, Napoli, Monza, Marsala — au avut loc mișcări de protest împotriva majorării chirilor. În fotografie: muncitori de la uzinele Alfa-Romeo din Milano demonstrează pe străzile orașului cu pancarte pe care scrie „Adevărul miracol economic e cel al proprietarilor de case”, „Luptăm pentru locuințe”.

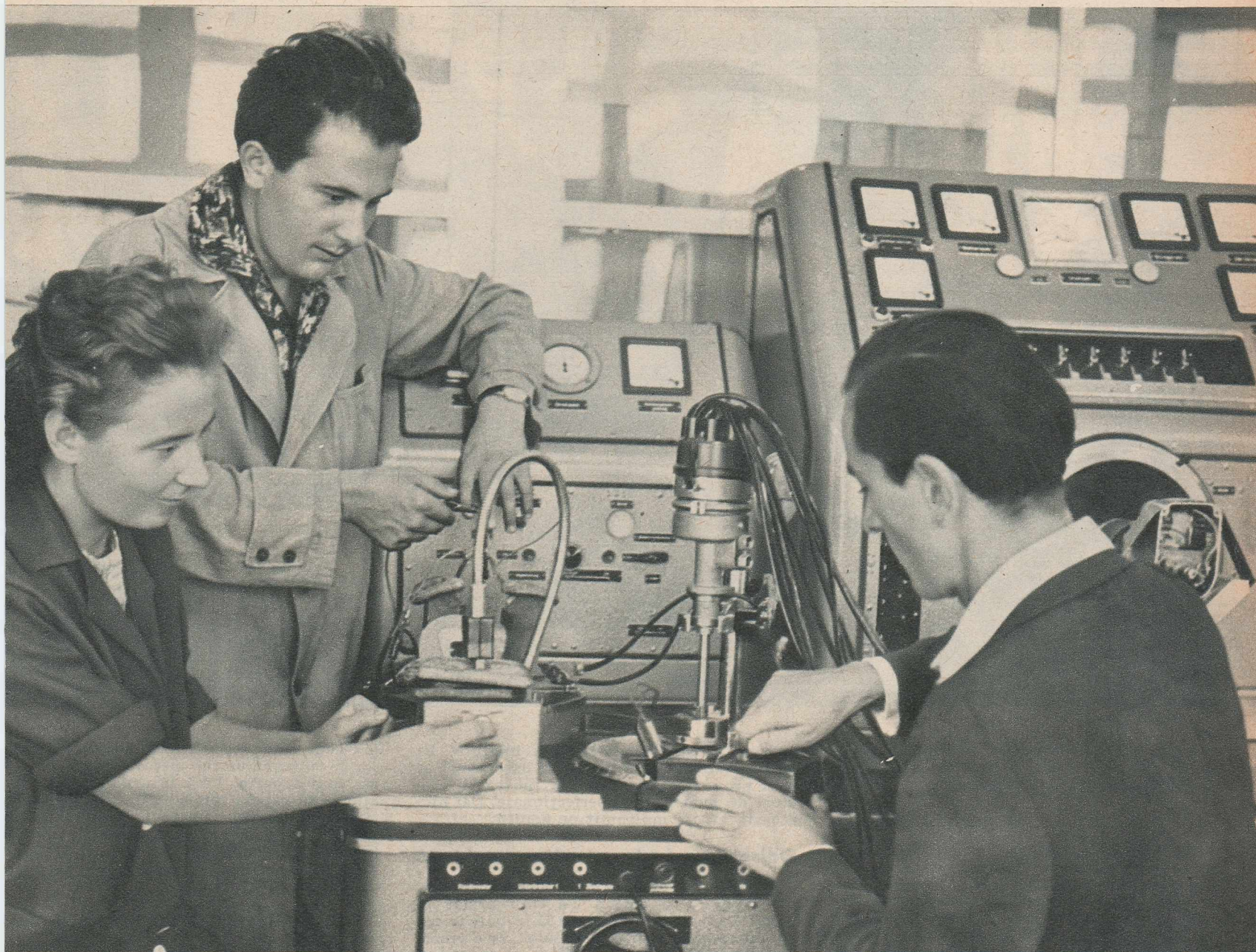
19 Aspect de la expoziția „Transporturile americane”, deschisă la București în cadrul aranjamentului de schimburi culturale-științifice dintre R.P. Romîni și S.U.A.

treptele

Înainte de a fi montate pe șasiul autocamionului, aparatele electrice trebuie să-și primească certificatul de calitate.

măiestriei

După câteva decenii de perfecționări continue, automobilul și fratele său mare, autocamionul, au pierdut orice urmă de asemănare cu strămoșul lor — un fel de trăsură cu aburi care, la vremea ei, i-a uimit pe profanii în ale tehnicii, deoarece se mișca fără ajutorul cailor sau al altor ființe vii. Astăzi e o adevărată plăcere să fii șofer pe o mașină cu un motor care merge ca ceasul. Te-ai urcat la volan, ai demarat și, ca în basmul cu covorul fermecat, privești noi prind să se desfășoare în fața ta, proiectate parcă pe un uriaș ecran panoramic.

Toate bune și frumoase, dar ce te faci când

și se întâmplă o pană de motor? Oricine își poate închipui cât e de neplăcut să rămii imobilizat la marginea drumului, din cauza unui fleac de piesă defectă pe care n-o poți repara decât cu prețul câtorva ore de strădanie.

Iată acest obiect numit dinam auto, pe care îl ține în mână inginerul Ion Gheța de la uzina „Electroprecizia” din Săcele. În echipamentul electric al mașinii el joacă un rol cât se poate de important. Motorul al cărui dinam s-a defectat e un fel de organism mort. Dar inginerul Gheța e de

Nicolae RĂDULESCU

(Continuare în pag. 6)

păreră că „îmbolnăvirile” dinamului auto, ca și ale altor părți din sistemul electric al motorului, pot fi înlăturate.

O pornire comodă

Să luăm de pildă cazul dispozitivului de pornire fabricat la „Electroprecizia”, un electromotor special al cărui părinte este, printre alții, inginerul Gheorghe Matei. Cîndva, mecanismul era foarte fragil. Suferea pînă și de atingerea cu firele de praf și dacă din întîmplare cădeau pe el cîteva picături de motorină, refuza să mai funcționeze. Dar după ce pe banda de montaj și-au făcut apariția capacele de protecție turnate sub presiune, lagărele din bronz grafitat obținut prin sinterizare și încă o serie de piese transformate și îmbunătățite, dispozitivul a căpătat rezistență. El putea acum să pornească motorul în orice condiții și avea chiar o greutate mai mică. Manivela, acest auxiliar pe care orice șofer prevăzător îl păstrează printre sculele sale pentru orice eventualitate, a devenit astfel inutilă. O simplă apăsare pe butonul de contact, și automatul îndeplinește fără greș ceea ce în lipsa lui ar fi trebuit să facă omul cu brațele, adeseori prin eforturi nu tocmai ușoare. Iar riscul defecției este practic înlăturat.

★

Pe lista produselor perfecționate de inginerii de la „Electroprecizia” mecanismul de pornire nu ocupă nici primul, nici ultimul loc. Aproape că nu există element, în ansamblul echipamentului electric auto, care să nu poarte amprenta spiritului inovator al acestui colectiv de oameni pricepuți. Deprinși să nu se mulțumească cu metodele de lucru învechite, inginerii au supus unei analize minuțioase fiecare produs, căutînd să afle cauzele defec-

țiunilor și străduindu-se să le înlătore. Ei nu s-au mulțumit să fie numai executați ai unor proiecte existente, ci și inovatori, creatori de modele noi, perfecționate. Dar nici aceasta nu i-a mulțumit pe deplin.

Odiseea unui mic spărgător de gheață

A început să plouă. Pe urmă ploaia a devenit lapoviță și curînd s-a transformat în polei. O crustă opacă prinde să tulbure transparența parbrizului. Bietul șofer. Pe o vreme atît de păcătoasă nici măcar nu poate să vadă drumul ca lumea. Înciudat, apasă contactul ștergătorului de parbriz. Dar brațul subțire de cauciuc rămîne neputincios la marginea ramei. E prea slab ca să se ia la trîntă cu coaja groasă de gheață. Și șoferul merge înainte ca vai de el, iar cînd ajunge la capătul drumului se așază furios la masă și scrie o reclamație pe adresa celor care au montat la mașină ștergătorul acela neputincios. Să știe și ei că n-au făcut un lucru bun. Și să caute să-l perfecționeze.

Sînt cîteva ani de cînd inginerii de la „Electroprecizia” au primit reclamații de acest fel. Ei au înțeles că șoferii aveau dreptate. Ștergătorul de parbriz pe care îl fabricaseră pînă atunci avea eficiență numai împotriva picăturilor de ploaie. Dar li se cerea altceva, și anume un mic... spărgător de gheață.

Și „spărgătorul” n-a întîrziat să se contureze practic, bineînțeles mai întîi sub forma unui desen amănunțit așternut pe hîrtia de calc. Dar de la desen pînă la aparatul gata construit e cale lungă. Nu-i suficient să concepi un motoraș cu putere sporită: mai trebuie să știi și cum să-l bobinezi (după o serie de încercări s-a ajuns la metoda bobinării pe o mașină specială), pe urmă observi că și la colector sînt necesare unele modificări (drept care adopți soluția indicată de inginerii Rusandu

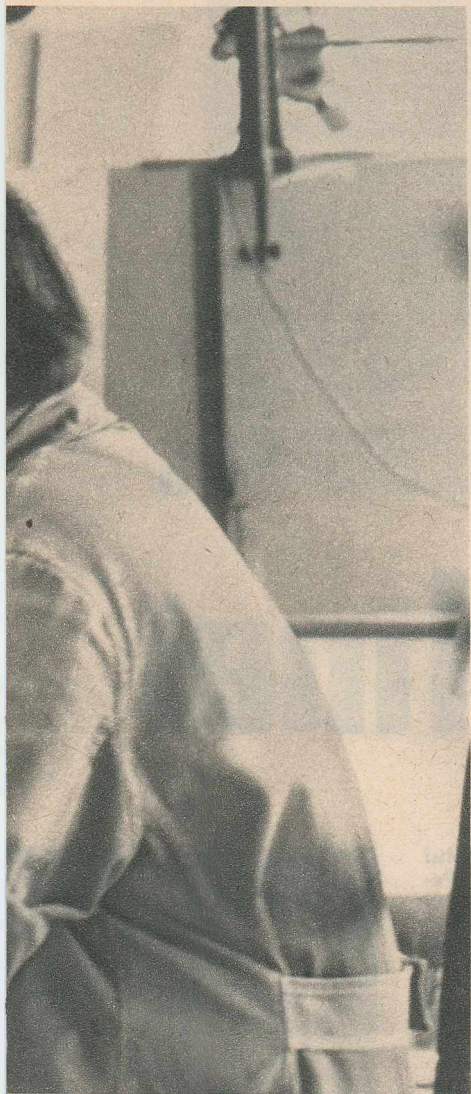
și Gheța, care preconizează înlocuirea lamelelor de cupru cu un tub metalic secționat). Și așa mai departe. Pînă la urmă mecanismul ajunge să capete într-adevăr forma și caracteristicile dorite. Din vechiul ștergător de parbriz n-au mai rămas decît principiul de funcționare și numele. În locul lui a apărut altul nou, conceput și realizat în întregime de inginerii uzinei.

Seria trebuie să fie unitară

Undeva, într-o uzină metalurgică, s-a montat un strung automat. Agregatul e curiașă caracatiță de oțel care poate să prindă cu ușurință în tentaculele piese de zeci de tone și apoi să le roadă cu colții săi duri pînă le dă forma corespunzătoare. În măruntaiele ei mașina ascunde, printre nenumărate dispozitive și mecanisme, mai multe motoare electrice de diverse tipuri și mărimi. Ion Diaconescu este unul dintre inginerii de la „Electroprecizia” specializați în proiectarea acestor electromotoare. Numeroase mașini unelte automate produse în țară sînt echipate cu asemenea dispozitive din seria proiectată de el. Înainte de a ne vorbi despre aceste electromotoare, ing. Diaconescu ne arată cîteva exemplare. Au fost aliniate pe un postament, în cadrul unei mici expoziții permanente deschise chiar în biroul serviciului tehnic al uzinei. Sînt toate la fel, dar numai ca formă. Ca mărime și putere diferă și, așa cum au fost aranjate aici, formează un fel de scară în trepte care urcă de la cel mai mic puiul, pînă la ultimul din serie, poreclit cloșcă. Asemănarea nu e întîmplătoare. Pentru realizarea ei, proiectanții — respectiv inginerul Diaconescu și tehnicianul Gh. Tiță — au fost nevoiți să facă zeci și sute de calcul suplimentare. Le-au făcut bucuroși, deși nu erau de loc ușoare, pentru că unitatea d

Sfatul inginerilor s-a intrunit. Se discută o nouă metodă în tehnologia statorului la motoarele asincrone. Are cuvântul inginerul șef al uzinei, tov. Gh. Trifu.

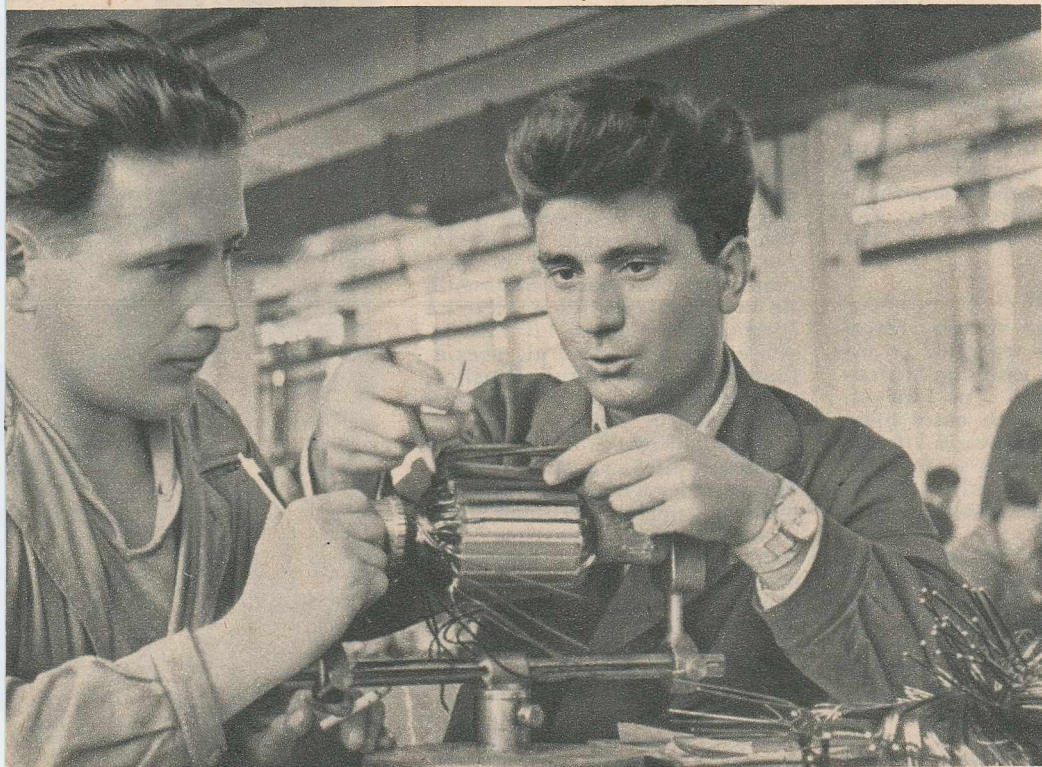
formă a seriei motoarelor (cu toate că ține mai mult de estetică decât de tehnică) li s-a părut o cerință foarte importantă a proiectului. Dar să nu uităm: pînă la formă au avut de rezolvat alte zeci de probleme dificile.

— Munca noastră — ne spune ing. Diaconescu — poate să fie în același timp și ușoară, și grea. Ți se dau de pildă caracteristicile viitorului electromotor. Dacă te mulțumești ca el să se învîrtească doar și să reziste cît de cît la solicitări, poți să-l faci și strîmb, vorba aceea. Însă cînd urmărești să-l înzestrezii cu calități tehnice dintre cele mai înalte și să-l faci și cît mai ușor posibil (greutatea și mărimea motoarelor noastre, pe unitate de putere, sînt mai mici cu circa 15% față de cele pe care le lucram în anii trecuți), atunci rezolvarea devine grea și pasionantă.

Sînt numai cinci ani de cînd ing. Diaconescu a terminat facultatea. Pe atunci, după cum ne mărturisește, se descurca în proiectare cu aceeași nesiguranță cu care un înotător neexperimentat se mișcă într-o apă necunoscută. Dar nenumăratele ore petrecute la planșeta de lucru, studiul aprofundat pe care nu l-a abandonat nici un moment — din convingerea că un bun specialist trebuie să învețe toată viața — desele discuții cu colegii săi l-au ajutat să depășească faza grea a începutului. Că așa stau lucrurile, ne-o dovedesc cele peste 35 de tipuri de motoare electrice proiectate de el, calitatea indiscutabilă a acestor motoare, ingeniozitatea soluțiilor pe care le-a dat ori de cîte ori s-a introdus în fabricație un nou produs. Toate acestea se pot denumi cu un singur cuvînt: experiență.

Inginerul e un cercetător

Inginerul Gh. Matei deschide un dosar cu coperte albastre. Aici se află materialul documentar pe care l-a acumulat în ultimul timp în vederea elaborării unui studiu tehnico-științific. Citim titlul temei pe prima pagină: „Căile de îmbunătățire a construcției și performanțelor dinamului pentru autovehicule”. Zeci de tabele cu date și cifre, numeroase desene și schițe, recenzii ale unor lucrări de specialitate, iată conținutul acestui dosar. Lucrarea, de proporții vaste, va avea la bază întreaga experiență acumulată de specialiștii de la „Electroprecizia” în ce privește fabricarea acestui dispozitiv. Ea va fi un ajutor de preț pentru colectivul de proiectanți, care și-au propus să realizeze un dinam puternic,

O metodă nouă de bobinare a motorului dinamurilor — în aceasta constă inovația realizată de Ing. I. Gheța (dreapta) și Ion Mureșan.

Pentru inginerii Mihai Ovidiu (dreapta) și Ion Ciobanu părțile componente ale mașinii de bobinat nu prezintă nici un secret.

de dimensiuni cît mai mici și cu calități funcționale din cele mai bune. Urmărind să stimuleze activitatea creatoare a inginerilor, conducerea uzinei, comisia de ingineri și tehnicieni, organizația de partid au sprijinit pe tinerii specialiști în dorința lor de a lucra și în domeniul cercetării tehnico-științifice. Încă din anii trecuți au fost constituite o serie de colective care fac cercetări pe diverse teme. Cu prilejul sesiunilor tehnico-științifice anuale aceste colective au făcut comunicări valoroase, unele din ele de o mare importanță economică și tehnică. Pentru sesiunea care va avea loc în anul curent, la sfîrșitul lunii octombrie, specialiștii uzinei se pregătesc să discute în ansamblu problemele noi legate de tehnologia și construcția echipamentului electric al motoarelor autocamionului și tractorului. Tematica propusă se leagă de conținutul planului de producție pe anul 1964, care prevede sarcini sporite în ce privește fabricarea acestor repere. Complexul de măsuri tehnico-organizatorice menite să asigure îndeplinirea cifrelor de plan pe anul viitor cuprinde o serie de îmbunătățiri ale procesului de producție pe care specialiștii de la „Electroprecizia” au și început să le traducă în fapt. Printre acestea se pot enumera: verificarea rețelei electrice a atelierelor, reorganizarea după un plan bine stabilit a fluxului tehnologic, analiza aspectului calitativ al producției pe 1963 și remedierea, în anul viitor, a deficiențelor semnalate de beneficiari. Mai există și un alt aspect important al activității specialiștilor uzinei. Să ne gîndim numai la buletinele de informare tehnico-științifice difuzate săptămînal la stația de radioamplificare sau la prezentările aproape zilnice de noutăți tehnice, apărute în librării. Datorită unei intense propagande tehnice, printre ai cărei susținători pasionați se numără cea mai mare parte a inginerilor, cartea de specialitate este larg răspîdită în colectivul de muncă de la „Electroprecizia”. Numai în primul semestru al anului 1963 s-au difuzat aici 230 de volume.

★

Priceperea de a executa proiecte tehnice complicate este fără îndoială una din calitățile importante ale unui bun inginer. Dar la „Electroprecizia” oamenii au depășit de mult această treaptă. Străduindu-se să devină inovatori, creatori de modele noi, ei au ajuns în cele din urmă să execute și o muncă de cercetare științifică, ceea ce presupune un înalt grad al măiestriei profesionale.

Dacă cineva se va învrednici să scrie, vreodată, cronică uzinei, va trebui să acorde faptelor legate de munca inovatoare a specialiștilor de aici spațiul unui întreg volum. Nu putem spune cu siguranță cînd se va scrie o asemenea cronică. Dar dacă veți afla că a apărut în librării o carte despre uzina din Săcele, vă recomandăm s-o citiți. Sîntem siguri că are să vă placă.

Nicolae RĂDULESCU
Fotografii de Elena GHERA

la ridicarea cortinei

O stagiune „începe” cu mult înaintea spectacolului de deschidere, pentru că fiecare stagiune își are ceremonia ei pregător, febrilitatea ei explicabilă, promisiunile ei și prin toate acestea nu numai se anunță, dar și începe. Noua stagiune trăiește cu câteva luni înainte de premieră în listele definitive de repertoriu, cu o lună înainte în repetițiile zilnice programate la teatre încă atunci când vacanța estivală este în toi, cu o săptămână înainte, în... atâtea și atâtea. Referenții literari se agită prin tipografii după programe și afișe; „1, 2, 3” — difuzoarele din cabine se verifică pentru ca în curând să se audă limpede: „atențiune, tabloul 1... tabloul 2”; praful fotografiilor s-a șters; portarul are cui spune „bună ziua” după zile de singurătate; cortina amorțită din vremea concediului și-a recăpătat sprinteneala, iar pe scenă se întreținea vocile (manevră de decor): întâi „soarele” de la dreapta la stânga, apoi „luna”, „invers”... Pe scenă au apărut „soarele” și „luna”, un nou anotimp creator începe.

Ne bucură perspectivele în fiecare prag de stagiune, privindu-le ca pe un eveniment al mișcării noastre teatrale; dar dacă atmosfera și detaliile par obișnuite, fiecare stagiune își are totuși trăsăturile, obiectivele, momentele ei deosebite, preocupările ei și numai ale ei. Astfel, în stagiunea 1963-1964, din declarațiile cunoscute ale directorilor, regizorilor, actorilor, reiese că preocuparea principală a teatrelor noastre este modul în care vor sărbători cei 20 de ani de la eliberarea patriei. Acest eveniment va fi întâmpinat printr-o mobilizare a tuturor forțelor creatoare către realizări dramatice și scenice de înaltă calitate, dovedind stadiul atins de teatrul românesc în anii puterii popu-

lare. Cele mai multe din piesele originale ce vor apărea în premieră cu această ocazie sînt pe șantier, unele în faza finisării, dorința cea mai arzătoare a colectivelor teatrale fiind de a exprima cum se cuvine, prin piese valoroase, reprezentative, prin spectacole remarcabile, pregătite cu grijă din timp, dragostea și recunoștința față de partidul clasei muncitoare, organizatorul însucierții populare din august '44 și inițiatorul succeselor în construirea socialismului.

O altă preocupare importantă a actualei stagiuni este aniversarea pe scenele noastre a 400 de ani de la nașterea marelui Shakespeare, majoritatea teatrelor înscrind în repertoriu cel puțin una din nemuritoare sale comedii sau tragedii.

Deci, începe o stagiune de un deosebit interes cultural și artistic, în care aspectele promițătoare sînt numeroase, iar succesele vor fi, o dorim, tot atât de numeroase.

★

Ceea ce reține atenția, cercetînd programul teatrelor pe următoarele luni, este numărul ridicat al premierelor pe țară și, mai ales, orientarea către piese de indisputabil prestigiu literar, a căror reprezentare se impune, fiind totodată un mijloc serios de verificare a potențelor noastre scenice.

Aniversarea lui Shakespeare va aduce la rampă o serie din piesele sale cunoscute doar din lectură sau nerepresentate de multă vreme. La Teatrul pentru tineret și copii, regizorul Radu Penciulescu va monta una din operele shakespeareiene în general puțin abordate, „Richard al II-lea”; în ce privește singeroasa tragedie despre însetatul de putere „Richard al III-lea” (George Vraca în rolul titular; regia: Ion Șahighian), aceasta va constitui, credem, un

spectacol de succes al Teatrului „C.I. Nottara”. Altă piesă, „Pericle”, va fi înfățișată pe scena din Ploiești, iar regizorul Valeriu Moiescu ne-a asigurat că a găsit în text multiple virtuți pentru o reprezentație populară, de larg interes. Suculentă și ascuțită satiră „Nevestele vesele din Windsor”, regizată de Lucian Giurchescu, a și avut premiera la Naționalul bucureștean, publicul făcînd o caldă apreciere acestei comedii ce se bucură de o interpretare plină de prospețime și inteligență artistică. Actorii Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra” vor învia în fața noastră dragostea tragică dintre „Romeo și Julieta”, cu flacăra și puritatea ei mereu emoționante de-a lungul veacurilor, pe cînd la Craiova se intenționează rememprarea scenică a unei întregi galerii de eroi shakespearieni într-un spectacol ce se va adăuga la „Doi tineri din Verona” și „A 12-a noapte”, care rămîn în continuare în repertoriu. Nu trebuie uitată, în acest sens, inițiativa foarte interesantă de la „Tăndărică” de a prezenta lumea personajelor lui Shakespeare, dramele, umorul, poezia, fantezia ei, cu ajutorul păpușilor, o experiență puțin obișnuită și fără îndoială utilă.

O altă direcție în repertoriul teatrelor este cea care investighează și desprinde din dramaturgia antică opere de profund umanism, ale căror semnificații au rămas nestinse. Un eveniment artistic demn de remarcat pe această linie este pregătirea la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” a trilogiei „Orestia” de Eschil, monument al literaturii clasice elene, care pune deosebite probleme interpretative. Stagiunea se caracterizează tocmai prin înfruntarea directă a unor dificile și complexe probleme de creație, marcînd, desigur, creșterea artei noastre scenice. „Oedip” de Sofocle, avîndu-l ca protagonist pe

n Dichiseanu, la Teatrul „I. Nottara“, va fi pentru tîr-
actor o probă temerară, iar
ntu public o întîlnire cu at-
sfera grea de fulgere dezlăn-
a tragediei antice. Comedia
i Aristofan „Pacea“ a fost bine
asă de Teatrul regional Bucu-
ști: drumul țăranelor Trygeu
nă la zei pentru a elibera Pacea
a o aduce pe pămînt are ecou
în conștiința publicului de azi,
regizorul Dinu Cernescu va
i, sperăm, să afle soluțiile sce-
ce cele mai potrivite pentru
timismul și veselia robustă a
esei.

Un alt „ciclu“ este cel din opera
ordicului Ibsen: „Nora“, drama
mei ce-și caută adevărata ferire
și demnitate (Teatrul Națio-
l-București), „Peer Gynt“,
nplul poem dramatic, cerînd
terpreților o mare virtuozitate
teatrul „C.I. Nottara“), „Hedda
abler“ (Teatrul „Lucia Sturdza
ulandra“).

Vom putea vedea de asemenea
prezentate unele piese ale lui
amil Petrescu, a cărui operă
amatică începe să fie mai cu-
jos privită de teatre, și ca
mare se vor afla pe scenă în
îrînd minunatul său „Act ve-
ețian“ la Teatrul „C.I. Nottara“
n regia lui Emil Mandric, cu
ugenia Bădulescu, George Con-
antîn, C. Brezeanu, Dan Nicu-
e), „Jocul ielelor“ la Teatrul
în Brașov, intensa dramă de
lei „Suflete tari“ jucată de co-
ctivul din Brăila, care nu-și
ezminte aspirațiile sale exigente
ore un repertoriu pretențios, de
maxime satisfacții.

Despre destinele unor tineri
bsolvenți ai institutelor supe-
oare, aflați la întîia și aspra
onfruntare cu realitatea, și-au
ropus să vorbească artiștii Tea-
rului maghiar din Sf. Gheorghe
rin intermediul adaptării ro-
anului „Colegii“ de Axionov,
use în scenă de unul din tinerii
egizori, Ban Ernest. „Orologiul
remlinului“ de N. Pogodin
igurează printre noile premiere
le Teatrului pentru tineret și
opii, iar „A treia, patetica“ a
celuiași autor se va prezenta
n prima parte a stagiunii la
alați. Menționăm și o întîl-
ire — cam mult așteptată —

cu Maiakovski: la Teatrul „Lucia
Sturdza Bulandra“ regizorul Lu-
cian Pintilie va monta „Ploșnița“,
în distribuția căreia vom avea,
probabil, prilejul să-l vedem pe
Octavian Cottescu dînd viață lui
Prisîpkin.

Unii dintre popularii actori ai
scenelor noastre vor apare în ro-
luri de prestigiu, creionînd tipuri
caracteristice din dramaturgia
contemporană și clasică. Să-l nu-
mim mai întîi pe Radu Beligan,
pentru că el a și creat primul
erou din dramaturgia originală
care a trecut pragul acestei sta-
giuni, în piesa lui Al. Mirodan
„Șeful sectorului suflete“. Apoi,
desigur, pe Grigore Vasiliu-
Birlic, care se pregătește asiduu
pentru întruchiparea unui rol de
certă valoare comică, Harpa-
gon, eroul în jurul căruia se con-
centrează celebra intrigă din „A-
varul“ de Molière. O parte dintre
citorii probabil că l-au și văzut
pînă la ora actuală pe savurosul
Falstaff din recenta premieră a
Teatrului Național din București,
„Nevestele vesele din Windsor“,
în interpretarea lui Alexandru
Giugaru. Trei dintre frunțile
aceluiși teatru vor apare alter-
nativ în rolul Mariei Stuart din
tragedia lui Schiller: Irina Ră-
chițeanu-Șirianu, Tanți Cocea,
Marietta Deculescu. Iar Marcela
Rusu, titulara rolului Nora din
piesa lui Ibsen, e în același timp
și partenera lui Radu Beligan în
„Șeful sectorului suflete“. Apre-
ciatul actor al Teatrului Muncito-
resc C.F.R., St. Mihăilescu-
Brăila, pe care l-am aplaudat nu
demult pentru valoroasa sa cre-
ație artistică în rolul lui Puntila,
figurează și de astă dată pe primul
loc al unei reprezentații brech-
tiene; e vorba de demascarea lui
Hitler într-unul din cele mai
virulente pamflete scrise pe a-
ceastă temă de Bertolt Brecht:
„Ascensiunea lui Arturo Ui
poate fi oprită“. Spectacolul va
prilejui, desigur, și reafirmarea
multiplelor calități regizorale
ale lui Horea Popescu, semnata-
rul montării.

★

Cea de-a 20-a aniversare a Eli-
berării intensifică și însuflețește
activitatea creatoare a teatrelor
noastre. Scriitorii și forțele ar-

tistice ale scenei românești nă-
zuiesc de a da cu prilejul măreței
sărbători spectacole cît mai sem-
nificative pentru transformările
revoluționare petrecute în țara
noastră de-a lungul drumului
ascendent al celor două decenii.
Dar eforturile pentru obținerea
unor lucrări cu o și mai înaltă
valoare de conținut și artistică
sînt cu atît mai firești țînînd
seama și de exigențele publicului
nostru spectator, care dorește să
afle pe scenă — dezbătute profund
și stimulat — probleme ale
actualității noastre socialiste. Se
cunoaște doar primirea generoa-
să, dar nu lipsită de exigență,
făcută de spectatori pieselor in-
spirate din contemporaneitate,
precum și dorința acestora, ex-
primată în întîlnirile lor cu fac-
torii creatori din lumea teatru-
lui, de a vedea pe scenă piese
în care să apară întruchipată —
sugestiv și viguros — imaginea
omului socialist al patriei noas-
tre, constructorul unei noi vieți
materiale și spirituale.

Pe birourile secretarilor literari
se află numeroase piese care vor
îmbogăți patrimoniul noii noas-
tre dramaturgii cu aspecte in-
edite din realitatea contemporană.
Ceea ce ne va prilejui reîntîl-
nirea cu cîtiva autori consacrați,
dar și cu o serie de tineri. Se
cuvine să-i pomenim de pe
acum pe Mihai Beniuc și Titus
Popovici, pe Horia Lovinescu
și Paul Everac, pe Sergiu Făr-
cășan și Dorel Dorian, pe Teodor
Mazilu și Victor Bîrlădeanu, pe
Nicuță Tănase și Al. Popovici.

Mulți dintre regizorii noștri
lucrează în prezent la premierele
românești ce vor avea loc foarte
curînd: Vlad Mugur repetă piesa
cu adînci rezonanțe etice a lui Al.
Voitin „Portretul“, Dinu Negreanu
— „Taina“, ultima piesă a lui Ho-
ria Stancu, a cărei acțiune se
inspiră din lupta ilegală a parti-
dului (Teatrul „Lucia Sturdza
Bulandra“); Mihai Dimiu poate fi
găsit înconjurat de personajele
noii lucrări a lui Gh. Vlad,
„Punctul culminant“ (Teatrul re-
gional București), iar mai tîrziu
va pleca la Tg. Mureș unde va
monta „Take, Ianke și Cadîr“ de
V. I. Popa; „Grădina cu tranda-

firi“, piesa de debut a tînrului
scriitor ieșean Andi Andrieș, a a-
tras încă doi regizori: Ion Simio-
nescu o va pune în scenă la Bra-
șov, iar Sanda Manu, la Petro-
șani. Ion Olteanu a înscenat la
Bacău, cu experiența sa recunos-
cută, drama clasică „Vlaicu
Vodă“ de Al. Davilla, pe cînd
Valeriu Moiescu pregătește „Jo-
cul de-a vacanța“ de M. Sebas-
tian (Teatrul „Lucia Sturdza
Bulandra“).

Trebuie să amintim că una
din inițiativele meritorii ale tea-
trelor în cadrul acestei stagiuni
este și reluarea unor opere remar-
cabile în noi montări, opere apar-
țînînd unor autori romîni și stră-
ini care și-au cîștigat de mult
prețuirea unanimă a spectatorilor.
Ne referim în primul rînd la
„Citadela sfărîmată“ de Horia
Lovinescu. Pe prima scenă a
țării piesa va fi prezentată într-o
nouă distribuție; ea figurează de
asemenea pe lista spectacolelor
de deschidere la Teatrul Național
din Cluj și la Teatrul din Baia
Mare. Ne referim apoi la „Ultima
oră“, cunoscuta comedie a lui
Mihail Sebastian, și la „Revi-
zorul“, incisiva satiră gogoliană,
care a prilejuit cu cîtiva ani în
urmă unul din primii pași spre
afirmare internațională a valo-
rilor teatrului nostru. În sfîrșit,
unele piese originale care s-au
impus în ultimii ani vor apare
pe scene noi: „Ferestre deschise“
de Paul Everac la Bacău, „Re-
țeta fericirii“ de Aurel Baranga
la Sibiu, „Secunda 58“ de Dorel
Dorian la Bîrlad, „Ancheta“ de
Al. Voitin la Petroșani și Reșița,
„Febre“ de Horia Lovinescu la
Brăila și „Steaua Polară“ de
Sergiu Fărcășan la Tg. Mureș
(secția maghiară) — iată cîteva
din titlurile pe care le vom reîntî-
lîni în stagiunea 1963-1964 pe
afișele teatrelor regionale.

Începe un îndelung anotimp
al muncii creatoare, al căutărilor
artistice pline de satisfacții,
al serilor cînd scena găzduiește
eroi celebri, iar gîndurile înar-
ripate, sentimentele puternice
prînd viață deopotrivă la inter-
preți și la public.

Ion CAZABAN
C. PARASCHIVESCU
Fotografiile de S. STEINER

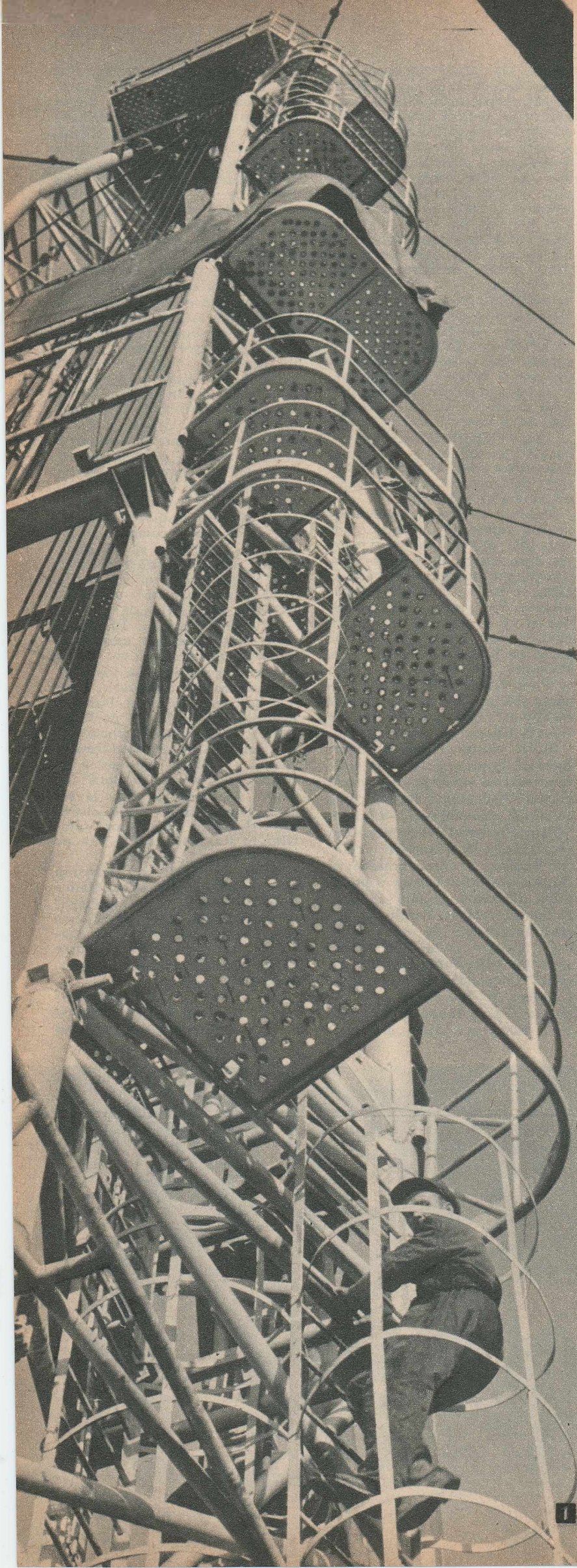
1 „Șeful sectorului suflete“
(Radu Beligan) suprave-
ghează atent completarea
formularelor privind „si-
tuația sufletească“.

2 La Teatrul „Lucia Sturdza
Bulandra“ se repetă piesa
„Portretul“ de Al. Voitin.
În rolurile principale, La-
zăr Vrabie și Illeana
Predescu.

3 O scenă din „Peer Gynt“
de H. Ibsen, la Teatrul
„C. I. Nottara“.

4 „Nevestele vesele din
Windsor“ (Carmen Stă-
nescu și Valeria Gagla-
lov) știu să leșine cînd
trebuie.

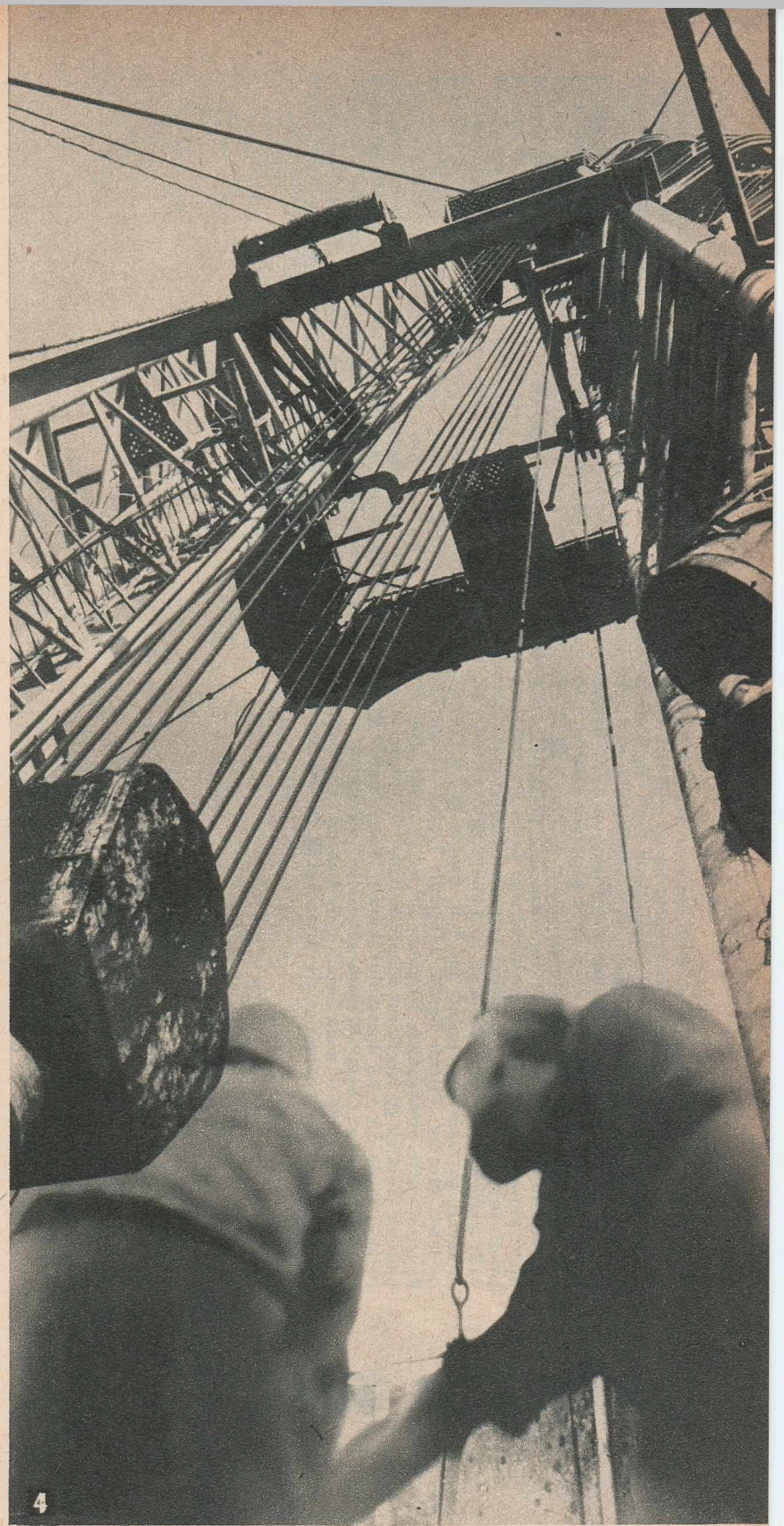

Brigada

- 1** Cei 4.552 de metri planificați au fost forajți. Podar Ion Rădulescu urcă înălțimile schelei, la pod, ca să înceapă operațiile de extragere a garniturii.
- 2** Colectivul sondei 909 este format din oameni cu experiență. Fotografia noastră prezintă (de jos în sus) pe inginerul șef Mișu Tîrcoveanu, inginerul mecanic Ion Manolescu, brigadierul Dumitru Gheorghe și inginerul geolog G. Jăralungă.
- 3** Introducerea garniturii de foraj.
- 4** Sonda 909: folosindu-se utilaj modern de foraj cu înaltă calitate tehnică — instalația tip 3 DH, fabricată de uzinele „1 Mai” din Ploiești — în țara noastră s-a atins pentru prima oară adâncimea de 4.552 metri.

ucerește adâncurile

În aceste zile, o brigadă de petroliști de la Trustul de explorări geologice al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei a realizat o performanță unică: pentru prima oară în țara noastră, folosind utilaj de fabricație românească, sondorii au atins adâncimea de 4.552 metri. Acest succes se adaugă la prestigiul pe care îl au industria noastră petrolieră și cea constructoare de utilaj petrolier. În anii democrației populare aceste industrii au cunoscut o mare dezvoltare, faima lor trecând departe peste hotarele țării.

Fotoreportajul nostru prezintă imagini de la sonda de mare adâncime 909.

Fotoreportaj de C. BOZBICI

Pe scurt

Flacăra

agenda

■ Între 1 și 7 octombrie se desfășoară săptămâna poeziei. Cu acest prilej, printre alte acțiuni și manifestări, au loc în toată țara numeroase întâlniri ale poezilor cu cititorii. Editura de stat pentru literatură editează un „Caiet de poezie”. Electreordul imprimă un disc „Mihail Eminescu”, în lectura marelui nostru scriitor Mihail Sadoveanu ■ Filarmonica de stat „George Enescu” continuă organizarea de concerte-lectii pentru elevii din Capitală, la școala medie „Gheorghe Lazăr” ■ Cineastul ceh Drahoslav Holub a realizat un film despre marele sculptor francez Rodin, evocând vizita acestuia la Praga în 1902 ■ Orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru”, condusă de Ionel Budișteanu, întreprinde până la 16 octombrie un turneu prin orașele și satele Moldovei ■ În această stagiune Teatrul de stat din Bacău împlinește 15 ani de activitate. De la înființarea lui, teatrul a prezentat un număr de 106 premiere ■ Pentru micuții amatori de muzică din Uniunea Sovietică, compozitorul Iuri Levitin a terminat opera „Cine spală tot?”, iar A. Nesterov, baletul „Timur și băieții lui” ■ Pola Negri, celebra actriță a filmului mut, turnează din nou după o pauză de 20 de ani. Filmul în care joacă va fi realizat în insula Creta și la Londra ■ Studioul „Al. Sabău” a terminat filmul documentar „Delta necunoscută”, scenariul și regia aparținând lui Ion Bostan ■ La Teatrul de stat de operetă se pregătește un nou spectacol: „Tîrgul de fete”. Muzica: Filară Barbu. Libretul: Traian Iancu. Regia: Ion Dacian ■ Pascale Audret (cunoscută din filmul „La Fayette”) este protagonistă filmului „Moarte, unde este izbînda ta?”, în regia lui Hervé Bromberger. Partenerul ei, Laurent Terzieff ■ Regizorul american Billy Wilder revine pe ecran figura lui Sherlock Holmes prin persoana actorului Peter O'Toole. În rolul doctorului Watson, Peter Sellers ■ De un deosebit succes s-a bucurat la Rio de Janeiro premiera piesei lui Brecht „Cercul de cretă caucazian”. Premiera a avut loc pe scena lui „Teatro Nacional de Comedia”. În regia lui José Renatto ■ O nouă formație de amatori: Orchestra semisimfonică a casei raionale de cultură „T. Vladimirescu”, compusă din cadrele didactice ale raionului ■ În sala mică a Palatului R.P.R. se desfășoară ciclul „Muzica de-a lungul veacurilor”.

Teatrul de Comedie din București întreprinde în aceste zile un turneu în Uniunea Sovietică. Artiștii bucureșteni joacă la Moscova, iar între 11 și 18 octombrie vor prezenta spectacole la Leningrad.

În repertoriu figurează piesele: „Prietenia mea, Pix” de V. Em. Galan, „Umbră” de Evgheni Șvart, „Svejk în al doilea război mondial” de Bertolt Brecht.

În fotografie: o scenă din spectacolul cu piesa „Prietenia mea, Pix” (Vasilica Tăstaman în rolul titular și artistul emerit Ștefan Clubotărașu în rolul inginerului Mastacan).

„Pygmalion”, nemuritoare piesă a lui George Bernard Shaw, se ecranizează în prezent la Hollywood sub titlul „My fair lady”. Regizorul filmului, George Cukor, a ales drept interpreți principalii pe doi dintre actorii de frunte ai Hollywoodului. În rolul florăresei Eliza Doolittle este distribuită Audrey Hepburn (în fotografie), interpreta Natașei din „Război și pace”, iar în cel al profesorului Higgins, actorul Rex Harrison. Demn de menționat este amănuntul că Rex Harrison joacă acest rol de mulți ani și că în film el îl va interpreta pentru a 1.007-a oară...

Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu” se alină de la sfîrșitul lunii septembrie într-un turneu în Anglia, unde dă o serie de concerte pînă la 10 octombrie.

În continuarea turneului filarmonica bucureșteană, avînd ca dirijori pe George Georgescu și Mircea Basarab și ca soliști pe Ion Voicu și Valentin Gheorghiu, va concerta în Franța, Belgia și R.F. Germană. Programul concertelor cuprinde între altele lucrări de George Enescu, Paul Constantinescu, Theodor Rogalski, Berlioz, Brahms, Liszt, Ciaikovski.

Nottara" va fi spectacolul cu piesa "Richard al III-lea" de Shakespeare, care se află în repetiție sub conducerea maestrului emerit al artei Ion Săbighian. În rolul titular, artistul popularului George Vrăca.

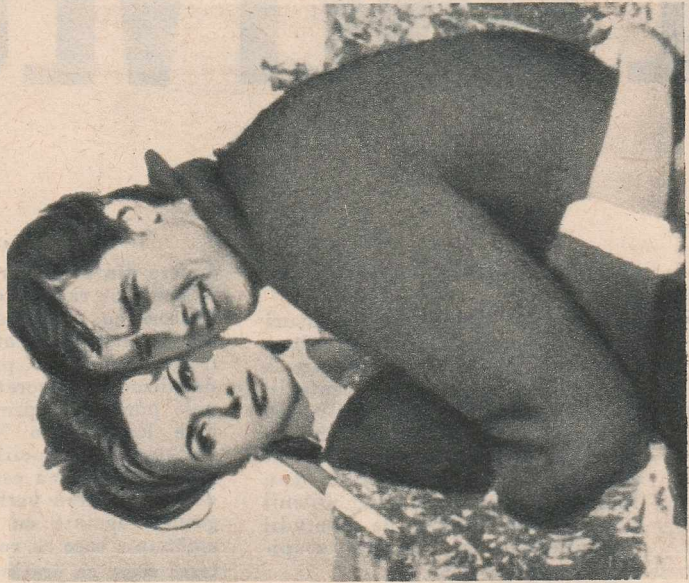
— Acest spectacol, datorită amplitudinii lui, va fi reprezentat pe scena sălii Palatului Republicii Populare Române — ne-a spus George Vrăca. În ceea ce privește încercarea de a da viață acestui celebru personaj, consider că este într-adevăr grea, dar că merită toate eforturile.

Ne vizitează colectivul Teatrului "Maxim Gorki" din Leningrad, de sub conducerea artistică a cunoscutului om de teatru G.A. Tovstogov, artist al poporului al U.R.S.S., laureat al Premiului Lenin și al Premiului de Stat. Artistii sovietici prezintă spectacole în cîteva din orașele țării și în Capitală cu piesele "Barbarii" de Maxim Gorki și "Oceanul" de A. Stein. În fotografie: L.I. Makarova, artistă a poporului a R.S.F.S.R. de la Teatrul "Maxim Gorki" din Leningrad, care interpretează rolul Anecikăi din piesa "Oceanul" de A. Stein.

neobositului Jean Marais. Iată însă că un actor din generația mai tânără — Alain Delon, interpretul lui Rocco — s-a simțit atras de acest gen cinematografic, pe care l-a abordat cu cursă de curînd. E vorba de filmul "Laleaua neagră". În curs de realizare în Spania de către regizorul francez Christian Jacque după romanul binecunoscut al lui Alexandre Dumas-tatăl. În acest film, în care are ca partener pe Dawn Addams și pe Virna Lisi (în fotografie), Alain Delon interpretează un rol dublu.

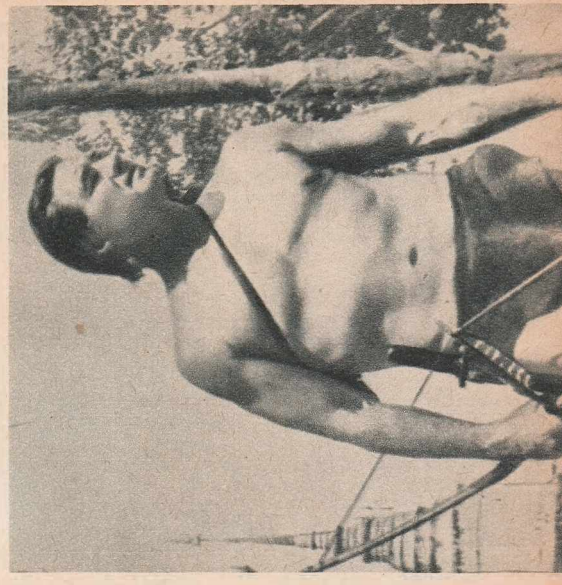
Vă prezentăm o scenă din baletul "Peer Gynt", în interpretarea artiștilor Marilyn Jones și John Gilpin, soliști ai Ansamblului London's Festival Ballet, oaspete al țării noastre. În rândurile soliștilor se mai numără dansatorii cunoscuți, ca David Adams, Lucette Aldous, Irina Borovska, Vassilie Trunoff. Ansamblul, format din circa 70 de persoane, a intrat prîns turnee în S.U.A., Franța, Suedia, Spania, Portugalia, Italia, Elveția, Olanda, Danemarca, Iugoslavia. Repertoriul ansamblului cuprinde baletete "Peer Gynt", "Sifridele", "Tînărul vrăjitor", "Napoli" și altele.

Sudat, a început lucrul la cei ze-ai vechii volumi (volumul doi e în curs de apariție) al romanului său "Primăvara pe Tîrnave", frescă a vieții satului nostru de la sfîrșitul războiului și pînă la încheierea colectivizării agriculturii. Lucia Demetrius mai are în pregătire un volum de nuvele care prezintă aspecte din realitatea noastră socialistă și a termi-nat recent o piesă într-un act pentru echipa artistică de amatori, intitulată "Într-o singură noapte", inspirată dintr-un caz autentic de eroism într-o gospodărie agricolă colectivă.

1,97 m înălțime, 95 kg greutate — aceasta este cartea de vizită cu care se prezintă noui Tarzan — regele junglei. În cronologia "Tarzanilor", cel actual — pe nume Jock Mahoney — este al 13-lea. Potrivit revistei franceze "Cine-monde", primul Apolo al pădurilor virgine a fost interpretat de Elmo Lincoln. I-au urmat apoi, printrе alții, Gordon Scott, Lex Barker și cel mai celebru dintre cei 18 Tarzani, Johnny Weissmüller. În fotografie: Jock Mahoney, în filmul "Cele șase aventuri ale lui Tarzan", turnat recent în Tallanda.

PE URMELE UNEI VECHI

Nu demult săptăminalul britanic „New Statesman and Nation“, sub semnătura scriitorului Basil Davidson, cunosător al istoriei și etnografiei Africii, combătea cu indignare opinia exprimată de Reginald Coupland, după care „Africa începe doar cu invazia europenilor, de care se plînge atîta“. Dar, așa cum spune Basil Davidson: „Această opinie, o dată cu progresele cunoașterii științifice, devine un adevăr cu o temelie la fel de șubredă ca și vechea credință că Nigerul curge spre vest (spulberată de îndrăznețea explorare a lui Mungo Park pe la sfîrșitul veacului al XVIII-lea). Descoperirile istorice și arheologice dovedesc acum că dezvoltarea și progresul organizării sociale și al civilizației în Africa contrazic total, în fapt, această etichetă stereotipă a unei stagnări multiseculare“.

Firește, la fel cum s-a întîmplat cu nenumăratele mituri și prejudecăți pe care știința a fost nevoită să le înlăture în drumul ei, nici de astă dată lumina nu se face ușor. Căci, în ciuda dezvăluirilor aduse de expediții, în ciuda numeroaselor vestigii incontestabile ale unui trecut strălucit, a unor prețioase documente, o muncă uriașă și coordonată se cere pentru a sistematiza ceea ce s-a descoperit pînă în prezent, pentru a umple golurile și a stabili, la veritabilele dimensiuni și semnificații, aportul african la patrimoniul culturii universale. Iar dacă o sistematizare este încă prematură și cu privire la unele concluzii se impun multe rezerve, avem de pe acum o viziune de ansamblu care îndreptățește ideea că Africa n-a fost niciodată „un continent pierdut“.

Cele șaisprezece straturi din Tassili

La a doua conferință de istorie și arheologie africană, ținută la Londra în 1957, Mathew putea să spună: „La fiecare șase luni des-

coperim lucruri noi“. Și, într-adevăr: în 1960, o expoziție deschisă într-una din sutele de săli și galerii ale „orașului picturilor“, Paris, stîrnea senzație. Parizienii se îngrămădeau să vadă... „ultimul strigăt“ al unor artiști anonimi: locuitorii peșterilor din Tassili, insulă de piatră în sud-estul pustiului Saharei. După o existență ascetică de 18 luni în mijlocul unui grup de specialiști și pictori pasionați, Henri Lhote se înapoiasc cu o minunată recoltă de copii ale gravurilor și picturilor primitive întîlnite în peșterile din Tassili. Istoria omenirii se îmbogățise cu un admirabil și edificator capitol african. După ce în decurs de 25 de ani cunoscuse pînă în cele mai mici cotloane masivul Hoggar, peregrinările tuaregilor, izolatul masiv Adrar de Iforas, acumulînd o experiență întrecută de puțini predecesori, Lhote mărturisea, la capătul epuizantei dar rodnicei sale sihăstriei din Tassili: „Bazindu-mă pe variatele stiluri de pictură și gravură copiate, am putut trasa succesiunea a 16 straturi diferite de populație în Sahara, cu ocupații ce au mers de la vînat și cules pînă la creșterea vitelor. Este un fapt totodată uimitor și revoluționar, deoarece pînă acum era de neconceput ca Sahara să fi cunoscut atît de multe populații“.

În linii mari, experimentatul explorator și etnograf, profund cunosător al artei străvechi africane, împărțea astfel perioadele principale care au putut fi delimitate prin cercetările ulterioare, pînă la a căror încheiere vor mai fi necesari cel puțin 4-5 ani: perioada vîntătorilor, caracterizată prin prezența masivă în desene a bubalilor (antilopă africană); perioada popoarelor bovidiene (crescători de boi); perioada păstorilor care încep să folosească atît calul, cît și carul de luptă sau de transport; și, în sfîrșit, cea mai apropiată de epoca noastră, perioada crescătorilor de cămile, situată în

primul mileniu dinaintea erei noastre.

Scene de vîntătoare și dansuri pentru aducerea fertilității alternează cu episoade de adorare a unor zei necunoscuți; momente lirice, tihnite scene de familie, cu dinamice faze de bătălie de un deosebit simț al mișcării și compoziției; divinități adorate de-a lungul a 18 dinastii și patru milenii în Egipt stau alături de vii studii animaliere, de un pătrunzător spirit de observație.

Iată de ce o intimitate de aproape doi ani cu aceste capo-

dopere din zorii civilizației putea să schimbe radical opiniile oricui. Păștori cu simbolica barcă egipteană, întîlnită în atîtea sarcofage, fresce avînd în profuziunea lor de elemente decorative și însemnele purtate la prova corăbiei cu care lunecau pe Nil cîrmuitoarii *nomelor* (provinciilor egiptene), măști, zețele cu capete de pasăre de la Jabbaren vorbeau despre legături repetate cu Egiptul. Sînt amănunte care ar veni în sprijinul tezei celor ce pretind că vestigiile ce apar acum la lumină din trecutul Africii sînt doar rodul ira-

O interesantă pictură murală descoperită de expediția Lhote în Tassili: „Frumoasa dansatoare”. De remarcat suprapunerea peste o pictură datînd dintr-o perioadă anterioară.

CULTURI

dierii culturii egiptene. Dar pe de altă parte, în imensele compoziții cu sute de personaje în atitudini de o mare vitalitate și autenticitate umană, ca și în tablourile lucrate uneori în stil miniaturist, au fost identificate și alte elemente. La Timerumzen, de pildă, s-au ivit figurile unor arcași asemănători cu cei de pe pereții grotelor din Spania.

Se știe, de altfel, că arheologii și-au format de mult convingerea — studiind vestigiile de ceramică, uneltele, armele găsite pe o rază de peste 10.000 de kilometri — că

într-o perioadă situată între mileniile opt și șase înaintea erei noastre, cultura capsiană (importantă cultură din perioada neolitică) se întindea de la poalele Pirineilor pînă la hotarele sudice ale Saharei, avînd centrul de greutate în continentul african. Dar și mai interesantă este altă descoperire făcută de Lhote: totalul amestec de rase demonstrat de frescele rupestre în multiformele compoziții cu sute de personaje.

Printre membrii acestei precoce „comedii umane” figurează crescători de vite cu tipologie etiopiană, strămoși îndepărtați ai tuaregilor de azi, cu aceiași ochi albaștri, siluete mlădioase ale unor adolescente aidoma tinerelor Peuhl (neam de tradiție actoricească, acrobați și bufoni) care colindă și azi Sudanul, Nigeria, Camerunul, măștile sacre ale triburilor Segré sau dansatorii rituali cu trupurile împodobite de cicatrice scarificate, caracteristice și azi Africii occidentale. De asemenea, busturi elegante de un calm echilibru, împrăștiind seninătatea olimpică a artei elene... Iar această omenire în plină mișcare evoluează în mijlocul unor animale la fel de ciudate pentru teritoriul unde a fost dezgropată imaginea lor: elefanți, girafe...

Iată ce l-a condus pe Henri Lhote la formarea unei ipoteze confirmînd descoperiri efectuate în cursul călătoriilor sale precedente, care stabileau existența unei rețele hidrografice străvechi, legînd ape din bazinul saharian cu lacul Ciad și Nigerul: anume, că actualul pustiu era, cu 40-50 secole în urmă, o regiune fertilă.

Cert este că descoperirile cu care s-a întors în 1958 expediția condusă de Lhote din masivul Tassili con-

Una din piramidele din Meroe, a căror cercetare va dezvălui desigur multe taine din trecutul aproape legendar al imperiului Kush.

firmă ipoteza că într-o perioadă istorică foarte îndepărtată exista în Africa o civilizație avansată.

Cetatea Meroe

La o sută de mile la nord de Khartoum, capitala republicii independente Sudan, călătorul se oprește înmărmurit în fața măreției unor ruine impresionante prin monumentalitatea lor.

Ne aflăm la Meroe, cetate de seamă a puternicului imperiu Kush. Înriurirea sa, întinsă pînă la depărtări greu de închipuit, gradul de organizare statală, de centralizare politică la care ajunsese în vremea cînd Atena se afla în culmea gloriei permit să-i dăm locul și rolul ce i se cuvin printre alte mari centre ale culturii antice.

Ruinele, situate în apropiere de a șasea cataractă a Nilului, reprezintă unul dintre cele mai bogate zăcăminte arheologice care se pot întîlni în întregul continent african. Mijloacele modeste puse la dispoziție i-au împiedicat pe savanți să cerceteze mai mult de o zecime din vastul cîmp de ruine lăsat de civilizația Kushului. Dar și această părțică este suficientă pentru a trasa contururile unei

culturi care — prin frumoasele sale stele de bazalt săpate cu un scris care poate fi citit, fără a fi încă înțeles, prin crîmpeiele de bastioane și metereze ale unor forturi amenințătoare, prin cioburile de ceramică smălțuită, prin berbecii de granit ai zeului-soare Amon-Ra — vorbește în graiul pietrei și al marmurei despre o impunătoare înflorire.

În 1958, dr. Jean Vercoutter, egiptolog francez aflat în serviciul guvernului sudanez, stabilă o listă preliminară a importantelor puncte arheologice privind cultura meroitică. Paralel, un colectiv de la Universitatea Humboldt din Berlin, sub conducerea profesorului Hintze — unul din rarii specialiști ai scrierii meroitice — completa lista.

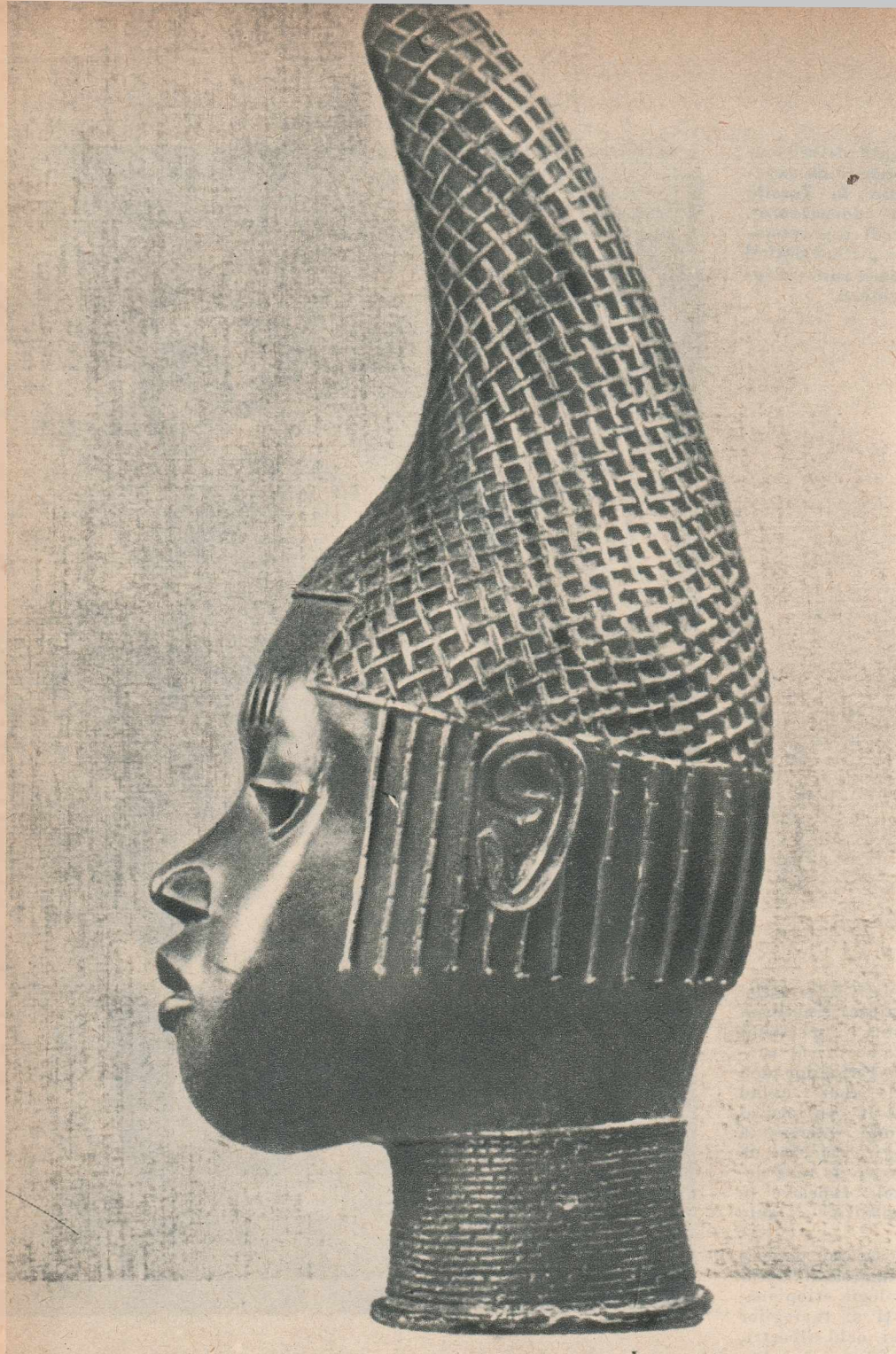
O muncă titanică îi așteaptă pe arheologi. Vor fi limpezite documentele perioadei clasice din civilizația africană. Mărturiile păstrate peste milenii abia au început a fi cercetate. Iar ca un fapt sigur se desprinde acela că, în vremuri străvechi, încă din secolul al XII-lea înaintea erei noastre, cînd

Eugen B. MARIAN

(Continuare în pag. 16)

Un bronz, remarcabilă operă de artă a culturii benine, reprezentând un cap de femeie.

bună parte din Europa era năpădită de codri umbroși, la Meroe a dăinuit o dinastie de regi-zei, conducând un stat aflat pe treapta supremă a civilizației bronzului.

Imperiul Kush — „care a dăruit Egiptului zei“ și a devenit putere mondială în veacul al VIII-lea î.e.n. — a știut să asimileze creator roadele culturii din lumea din afară, a fost de-a lungul unui mileniu un fel de „placă turnantă“ pentru moduri de gândire, forme de expresie artistică, obiceiuri și tehnici din trei continente.

Reziduurile de fier găsite în movilele ce înconjoară Meroe la nord și est, ca și săpăturile care au scos la lumină cuptoarele în care era topit fierul și făurările în care era prelucrat în arme și unelte arată clar că aci se crease un centru siderurgic considerabil, care exporta pînă în inima Africii.

Pe plan comercial și, foarte probabil, și pe cel artistic, Meroe a acționat ca o veritabilă Atenă. Giuvaerele meșterilor săi, îmbinările cutezătoare de cuarț alb și negru cu roci roșii în coliere de o ciudată fascinație reprezintă o tradiție cu totul aparte.

Săpînd cu migală, cercetătorul descoperă interesante vestigii și despre monumentele artistice lăsate de comunitățile creștine care au viețuit aici în vremuri străvechi.

Toate acestea sînt fragmente concrete ale unei realități al cărei ansamblu — un mozaic subtil și complex — scapă încă privirii savanților. Scrierea hieroglifică își apără încă tainele. Care era natura „regalității divine“ din Meroe; cum își duceau supușii traiul cotidian; cum au sosit aici mătășurile și bronzurile chinezești? — sînt întrebări ale căror răspunsuri plutesc încă în ceață. În veacul al III-lea, Meroe, slăbit și de pătrunderea lentă și implacabilă a nisipurilor pe teritoriile cultivate cu trudă, s-a prăbușit sub loviturile nimicitoare ale regatului etiopian Axum. Tăcerea s-a așternut apoi peste solemnele ruine.

Dar moștenirea meroitică nu s-a pierdut. În plin ev mediu, la 1.500 km mai la vest, pe țărmurile lacului Ciad, poporul de iscusiți meșteri Sao turna bronzul după procedeul „ceară topită“ — trans-

mis poate de emigranți refugiați din Meroe... Erau oameni pomeniți în legendele locale drept „giganți de statură uimitoare“ — semănînd deci cu rasa nubiană pe care vicisitudinile soartei o aruncaseră de parte de malurile Nilului natal. Și mai la vest, Yoruba adora „regii de obîrșie divină“, în timp ce cultul taurului și al soarelui, întilnit la Meroe ca și în Creta, a găsit o largă răspîndire în această zonă africană.

Liniile de pătrundere nu au putut fi determinate; mîna care a purtat torța acestei culturi este încă necunoscută. Dar Meroe poate păstra cu demnitate titlul de „Atenă a Africii“, avînd drepturi de paternitate asupra multor elemente tipice culturii întregului continent și situate pe același plan cu corespondentele europene din epoca respectivă.

Istoria Ghanei și a Maliului nu începe acum

Alte dovezi despre existența unor străvechi centre de cultură în Africa ni le furnizează o seamă de

scrieri despre civilizațiile popoarelor de pe teritoriile statelor ce și-au cucerit independența în zilele noastre — Ghana și Mali.

Printre aceste scrieri, la loc de cinste stă „Tasikh el Sudan“ a lui Abderrahman es Sadi (pe la 1655) care ne redă o cronică competentă a regiilor indigeni cu reședința la Tombuctu, scurte biografii ale oamenilor de vază din timpul său, informații asupra relațiilor țării sale cu alte țări și mai ales cu Africa de Nord, Valea Nilului, Orientul mijlociu etc.

Aflăm din aceste scrieri că în plin ev mediu, Ghana, apoi Mali și alte regate care s-au succedat pe aceste teritorii au cunoscut perioade de prosperitate și înflorire a meșteșugului și comerțului, de dezvoltare a culturii. Se relatează despre „orașe cu străzi bine amenajate, plantate cu copaci decorativi, despre ogoare minunate, despre oameni îmbrăcați în haine frumoase făcute de meșteri țesători“. Iar istoricul egiptean El Omari vorbește cu multă admirație despre impunătorul cortegiu ce a însoțit la Cairo în anul 1324 pe regele Maliului, despre podoabele somptuoase ale acestuia, despre nemaivăzuta suită de călăreți ș.a.m.d. Cît despre pieirea acestor vechi civilizații africane, este destul să cităm următorul pasaj din „Scurta istorie a imperiului britanic“ de William H. Woodward: „S-a recunoscut cu părere de rău că decăderea popoarelor negre care populează aceste regiuni din interiorul Africii a fost rezultatul nemijlocit al comerțului de sclavi desfășurat de europeni“.

Bronzurile din Benin și „Marele Zimbabwe“

Iubitorii de artă autentică, sincer preocupați să o descopere și să o admire pe oricare meleaguri, rostesc de mult cu respect cuvîntul Benin. Dincolo de briul des de verdeață vie al pădurilor ecuatoriale, între Niger și Congo, o întregă zonă africană te copleșește cu o artă exuberantă, plină de vitalitate și de vibrație, de o înaltă măiestrie. Bronzurile din Benin — turnate într-o factură excelentă — cu armonie de volume și seninătate de expresie elenă; fildeşurile sculptate cu deosebită finețe; capetele

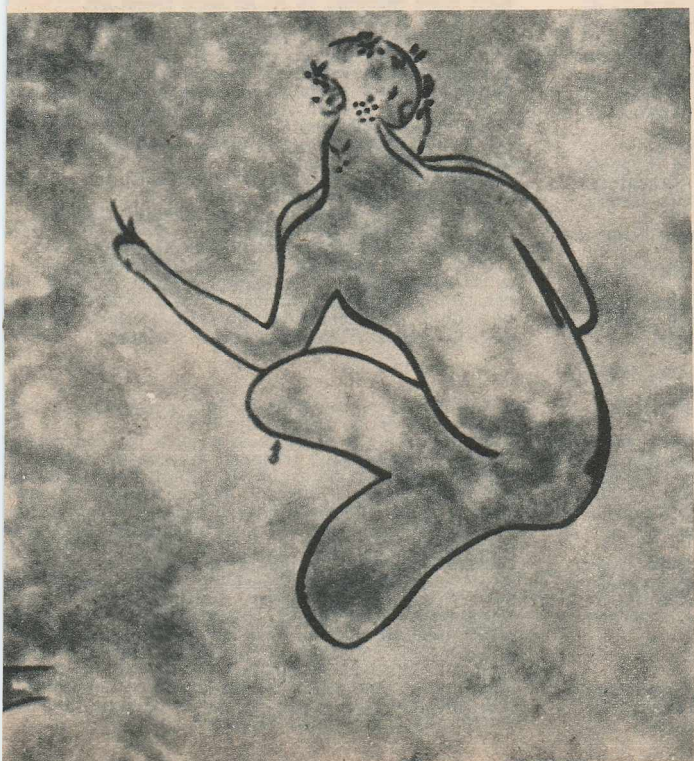

cap de teracotă, operă sugestivă sculptorilor din Ife, de pe coasta unei. A fost comparat adesea cu sculpturile grecești.

cap de teracotă Ife de o marcată stilizare, sculpturile de o puternică expresivitate ale negrilor Baluba și Bakubo din Congo sunt valoroase contribuții africane la patrimoniul universal. E destul să ne gândim la priveliștea care l-a întâmpinat pe etnograful german Leo Frobenius când a pătruns pentru prima dată la tribul Saukuru, la începutul secolului nostru: sate cu colibe care erau realmente mici opere de artă ca gust și colorit, arme minunate încrustate, stufe și catifele țesute cu migală și risipă la fantezie, cupe, pipe, linguri, lelicat cizelate, obiecte demne de a fi comparate cu stilul roman prevalent în zorii evului mediu. Nu este de mirare de ce, după mai multe experiențe de același gen, călătorul și cercetătorul german a putut să spună răspicat: „Idea negrului barbar e o invenție care aparține total albilor și a dominat multă vreme Europa“.

Cercetările recent începute își propun să aducă lumini noi cu privire la vechi civilizații din Africa orientală: ținutul numit „Zanj“ de la sud de ecuator pînă la nord de Zanzibar) — unde s-au descoperit

de curînd urmele unei culturi înaintate din secolul IV-V î.e.n. — și Engaruka în Tanganyika, unde sînt studiate urmele străvechii culturi a așa-numiților „azasieni“.

Nu putem încheia, firește, această succintă și incompletă enumerare a contribuției aduse de popoarele continentului african la patrimoniul culturii universale fără a aminti de Zimbabwe.

„Marele Zimbabwe“ este un grup de ruine impunătoare, care se întind la cîteva mîle de șoseaua principală ce leagă Salisbury, capitala Rhodesiei de Sud, cu Johannesburg. Pentru concepția construcției și iscusința realizării, pentru turnurile cu grija meșterite și portalurile rotunjite elegante, ele și-au cîștigat o meritată faimă. Două dintre aceste clădiri se detașează de celelalte. Prima, dominînd creasta unei coline, este cunoscută sub numele de „Acropole“. Cealaltă, care a intrat în arheologie sub titlul „templul“ sau „clădirea în formă eliptică“, își odihnește nobilele vestigii pe cîmpia de la poalele piepșei „kopje“. Sînt făurite din granit local, din „felii“ cioplite cu abilitate, și întregul complex arhitectonic respiră o demnitate, o hotărîre, care trezesc respectul.

La prima vedere, zidurile și fortificațiile acestea în terase au părut exploratorilor reproducerea fidelă a structurilor străvechi din bazinul Mediteranei. Dar cercetate mai de aproape, ele apar fără puțință de confuzie ca fiind rodul minții și mîinilor pricepute ale localnicilor, independent de orice influență străină.

★

Trecutul Africii e reconstituit în prezent cu trudă și perseverență, făcînd să se nască tabloul său complex și viu. Istoria continentului african se scrie acum sub alte auspicii, îngropînd definitiv ideea retrogradă a „continentului mort“, sărac în inițiative și împliniri.

Eugen B. MARIAN

Cea dintîi scenă de dragoste a unui cuplu plerdut în noaptea timpurilor — imortalizată de unul din maeștrii anonimi din pustietatea munților Tassili.

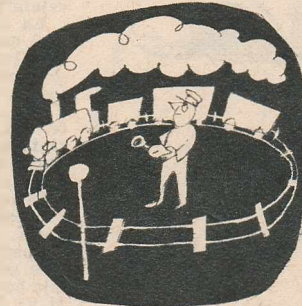
din toată lumea

„VINEEEI!...“
PRIN MICROFON

La cafeneaua Mönchsberg din Salzburg (Austria) a fost inaugurat un interesant sistem de servare a consumatorilor. Chelnerii și chelnerițele au fost dotate cu aparate minuscule de radio-emisie și recepție, cu ajutorul cărora transmit comenzile la bucatărie.

CALE FERATĂ CIRCULARĂ

În apropierea orașului Kolín din R.S. Cehoslovacă s-a dat în exploatare o porțiune de cale ferată de formă inelară, în lungime de 13 km. Șinele ei sînt astfel construite încît să permită dezvoltarea unor viteze pînă la 200 km pe oră. Această cale ferată este destinată în exclusivitate experimentării noilor tipuri de locomotive.

DROPIA — O PASĂRE DOMESTICĂ?

La marginea Simferopolului (U.R.S.S.) locuiește un bătrînel viu de vreo 67 de ani, sclavul unei mari pasiuni: domesticirea păsărilor sălbatice. Pe lîngă casa lui cîntă privighetori, se plimbă prepelițe și fazani. Dar performanța cea mai de seamă a lui Pavel Grigorievici Boltousov — așa se numește bătrînelul — este domesticirea dropiilor. Imblînzirea, ba chiar numai hrăni-

rea acestei păsări, este o treabă nelînchipuit de grea; se pare că Boltousov este printre primii care a izbutit s-o facă.

E.E. Peniokevici, doctor în științe biologice, a afirmat că extinderea domesticirii dropiilor ar putea prezenta și interes economic,

pasărea aceasta atîngînd o greutate de 16-18 kg și avînd o carne deosebit de gustoasă. Pe baza aceluiași considerente de ordin economic, în cadrul Institutului unional de cercetări științifice pentru avicultură se experimentează crearea unor noi soiuri de păsări, prin transfuzii cu sînge de droppie efectuate la găini și curcani.

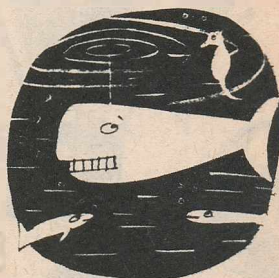
NICIODATĂ NU E PEA TÎRZIU...

În orașul Kassel din R.F.G. s-a desfășurat o paradă a modei cu totul neobișnuită: atît spectatoarele cit și ma-

nechinele nu erau — cum se întîmplă de obicei — persoane tinere și grațioase, ci, dimpotrivă, femei între 70 și 100 de ani. Iată pe una dintre modele, Emma Scheunemann, în vîrstă de 93 de ani, care prezintă un palton.

ANIMALE MARINE FOLOSESC... RADARUL

Unele animale marine, de pildă balenele, delfinii, călușii de mare, emițînd un sunet, recepționează ecoul reflectat de fund sau de un alt obstacol. În căutarea prăzii, aceste animale se orientează după direcția ecoului și descoperă hrana lor preferată.

Sunetele emise și capacitatea de a recepționa ecoul reflectat servesc, probabil, drept mijloace de comunicare primitivă între ele, în special pentru a se uni în bancuri. De asemenea este posibil ca anumite sunete să servească pentru semnalezarea unui pericol.

POM URIAȘ — FRUCTE PITICE

Cel mai mare și totodată cel mai bătrîn pîr din Danemarca se află în localitatea Jägerborg din apropierea Copenhagăi.

Vîrsta acestui pom, a cărui minunată efflorescență atrage anual mii de turiști, este evaluată de către specialiști la peste 150 de ani. Din păcate rodul pomului nu e proporțional cu înfățișarea lui maiestruoasă, deoarece fructele sale nu depășesc mărimea unei alune.

FILANTROPIE

de Jaroslav HASEK

Desen
de
E. ARNO

I

Se înțelege de la sine că doamna Stall a acceptat, fără ezitare, să preia patronajul serbării în scop de binefacere, pentru ajutorarea familiilor celor ce și-au aflat moartea într-una din minele soțului ei. Oh, de bună-seamă că nevasta concurentului, proprietarul minelor „Mühle“, o să facă o criză de toată frumusețea pentru simplul motiv că apa n-a binevoit să dea năvală într-una din minele lor; în acest caz patronajul asupra serbării i-ar fi revenit dumisale. Dar ca să nu zică așa și pe dincolo, doamna Stall va avea grijă ca soția proprietarului minelor Mühle să fie aleasă în comitetul de organizare a serbării sau o s-o pună să vândă flori. Ba nu, sarcina aceasta o va rezerva fiicei sale, pe care o s-o gătească așa încît să crape de invidie celelalte doamne.

La drept vorbind, o cam deranja faptul că pieriseră numai patru mineri; închipuiți-vă ce serbare și ce vilvă s-ar fi stîrnit dacă nenorocirea ar fi fost de proporții mai mari. Dar ce să-i faci, bogdaproste și pentru cele patru familii părăsite.

Dar, înainte de toate, o toaletă fastuoasă — iată ce era absolut necesar. Trebuia doar să se prezinte în chip de protectoare. Da, rochia are să și-o coase la Viena. Pe urmă, mai era nevoie să-și comande tablete pentru migrene, căci, fără doar și poate, o să aibă loc și niște sedințe de comitet. Ah, ce bine că s-a gîndit la toate. Da, și sedințele se vor ține la ei acasă. Ar putea să organizeze, pentru doamnele participante, o serată restrînsă. Ba îi mai veni încă o idee minunată: după încheierea serbării va oferi un mic banchet pentru domni și doamnele din comitet. Îi va invita și pe directorii minelor aflate în proprietatea soțului ei. Dar, în definitiv, de ce un mic banchet? Ca să aibă de strîmă din nas prietenele ei? Nu. Va da un banchet cum scrie la carte, să-i meargă vestea și să plesnească toți de necaz. Firește, treaba asta o să coste o grămadă de bani, dar va avea ea grijă să vorbească cu soțul ei pentru a-i convinge să încerce o sporire a prețului la cărbuni.

Și într-adevăr doamna Stall a stat de vorbă cu soțul ei.

— Da, sigur, scumpa mea — îi spuse domnul Stall cu fața toată numai zîmbet; de-ar fi să coste rochia și o mie două sute de galbeni, tot o vei căpăta. Trebuie doar să facem și noi ceva pentru familiile acelea sărmane...

II

Așadar, cum spuneam, au pierit patru mineri. Trei zile și trei nopți au stat femeile și copiii la gura minei pînă au fost scoase la suprafață cadavrele umflante de apă. Mai aveau minerii doar zece minute pînă să iasă din mină și să se întoarcă acasă, cînd a dat năvală apa. Și-au aflat moartea în acel lugubru labirint al bezei și sudorii, ca șobolanii de timp atunci cînd apa le inundă în luncă adăposturile lor subterane.

S-au înecat în timp ce acasă femeile lor îi așteptau cu cina pregătită.

Și cînd i-au scos afară, femeile și copiii n-au plîns. Nu mai aveau cu ce. Le secasera lacrimile în acele nesfîrșite trei zile de speranțe și deznădejde. În schimb, bărbații care au apărut cu ei la lumina zilei aveau ochii împăienjeniți de lacrimi.

Deodată, din mulțime se apropie de convoi femeia unuia dintre înecați:

— Frantisku, știi, Karel al nostru a început să spună „tata“, „mama“.

În brațe purta pruncul care se uita cu ochi mirați la trupurile acelea înfășurate în lîntoiu și, arătînd cu minuța spre unul din ele, strigă de bucurie:

— Tata, tata!

Apoi sosi jandarmul și o îndepărtă pe femeie, zbind:

— Tumneata nu fi aici, tumneata merge acaza, tumneata nu ajutat.

Jandarmi! Ce ciudat! De fiecare dată cînd e vorba să-i alini pe cei năpăstuiți de pe urma catastrofelor miniere, dumnealor trimiți jandarmii. Dacă e catastrofa mai mare, apăsă trimiți armata. De obicei, telegramele oficiale sînt foarte laconice: „Pierit optzeci oameni, trimiteți două companii“. Așadar, doi soldați de fiecare cadavru.

În cazul de față, pentru cele patru cadavre ordinea era asigurată de patruzeci de jandarmi. Majurul căsca de plictiseală. Se așteptase la îmbulzeală, strigăte de amenințare, dar fu dezamăgit. Mai trăgea o ultimă speranță: înmormîntarea.

III

Dar ce, mîngîierea duhoynicească nu înseamnă nimic? Preotul își propuse să ogoiască și el durerea familiilor îndoliate. Însă care preot într-o țară germanizată cunoștea limba cehă? Și chiar dacă ar fi cunoscut-o? Ce-i puteau oare oferi aceste familii amă-

rite? Ce mai însemnau ele acum? Niște cerșetori. Pe deasupra, mai erau și socialiști. Mda. Mai bine să trimită acolo pe capelanul ceh.

Capelanul n-avea însă nici el chef să se ducă. Se cotea mîngîierea aceasta curată bazaconie. Dar ce să-i faci! Omul mai trebuia uneori să se și prefacă. Totuși nu, n-o să se ducă el. Nu-l trage inima la ast și pace! Are să-l trimită pe capelanul cel tînăr. Ast le mai ia încă pe toate în serios.

Așa se face că în aceeași după-amiază, la numai două ceasuri de la scoaterea morților din mină, capelanul mezîn ciocănea la ușa uneia dintre văduve.

Dădu binețe, apoi se așeză. Nutrea o sinceră compasiune pentru îndoliați și de aceea păstră un moment de reculegere. Apoi spuse:

— Domnul a dat, domnul a luat, fie numele domnului binecuvîntat!

Văduva stătea pe marginea patului și plîngea — La ce bun plînsul, dragă doamnă? Omul azi e milne nu mai e. Fericit și prevăzător e cel ce, în viață se străduiește să fie așa cum ar dori să fie după moarte. Capelanul se încinse. Cîinci orfani holbau ochii la el speriați. Îi mîngîie pe cel mai la îndemînă, apoi continuă cu înflăcărare:

— Nu trebuie să te bizui nici pe prieteni, nici pe rubedenii și nici n-ai voie să-ți amîni izbăvirea pentru vremea de apoi, căci oamenii uită de semenii lor mai ușe decît își închipuie.

Niciodată n-am să-l uit! — protestă văduva. Capelanul făcu un gest de om plictisit. De ce i s-bagă în vorbă?

— Ochii care nu se văd, se uită — spuse el cu voce apăsată. Inima omenească e atît de tare și de aspră încît ea numai pentru prezent bate și nu mai ține seamă de cele ce vor veni. La fiecare faptă și la fiecare gînd al nostru ar trebui să ne purtăm ca și cînd astăzi încă ar trebui să murim. Dacă omul ar avea cugetul curat, moartea n-ar trebui să-l sperie prea mult. Iadacă astăzi nu ești încredere pregătit, atunci cum ve fi mîine? Nu poți fi de loc sigur de ziua de mîine și niciodată nu poți ști dacă o mai apuci.

Capelanul se încinse și mai tare, se ridică de pe laviță și începu să tîne:

— La ce bun traiul îndelungat, cînd îndreptarea noastră e atît de puțină? O, nu! Viața bună nu totdeauna îl îndreaptă pe om, ci adeseori îi înmulțește păcatele.

Izbi cu pumnul în masă ca din amvon: — Barem de-am trăi măcar o singură zi bine pe această lume. Dar nu, noi nu, noi...

În culmea înflăcăării prînse să strige atît de tare, încît afară începură să se oprească trecătorii.

— Dacă moartea-i cumplită, de o mie de ori mai cumplită e să trăiești în păcate. Binecuvîntat e acela ce vesnic trăiește cu ceasul morții în față și zi de zi se pregătește de moarte. Fii gata oricînd pentru ca moartea să nu te găsească nepregătit. Și atunci cînd veni-va ceasul cel din urmă, cu totul altfel vei privi viața trecută și amarnic te vei căi că la bine ai fost atît de nepăsător. De aceea, vai acelora care la moarte nu se gîndesc...

Rostind aceste cuvinte, capelanul își luă pălăria și o zbughi furios pe usă, afară.

În fața casei se adunase o mulțime de oameni. — Știi, sfinția ta — spuse unul dintre ei — sărmana văduvă nu știe cu ce-și va hrăni mîine copiii.

— O să am grijă ca mortul să fie spălat gratuit — spuse compătimitor capelanul, și plecă de acolo cu conștiința împăcată că făcuse o faptă bună vizitînd-o pe văduvă. Pe celelalte trei nu se mai duse să le mîngîie. La prima alinare i se uscaseră gîttele...

IV

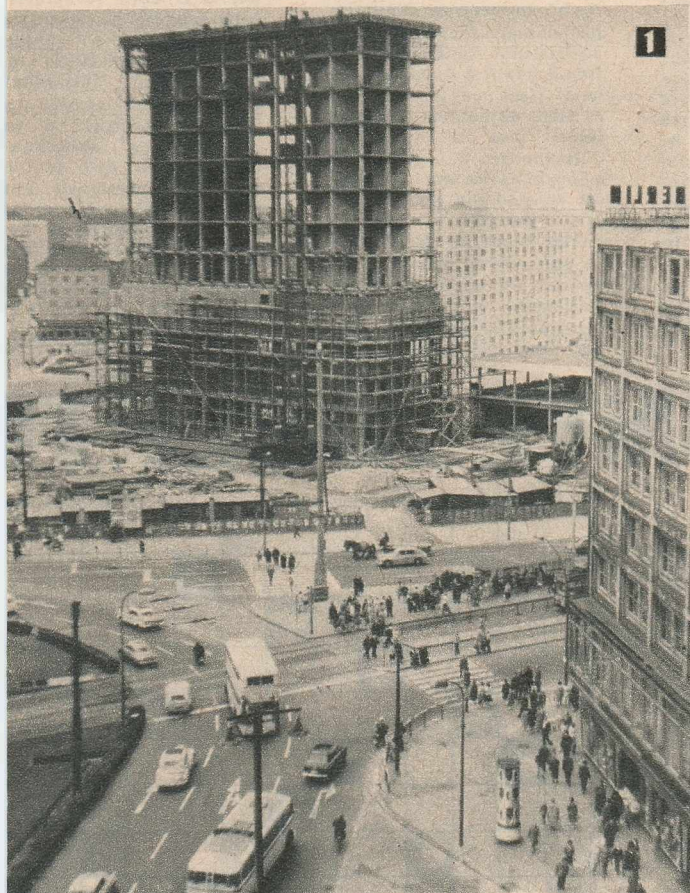
Înmormîntarea a decurs în liniște. Majurul de jandarmi a încercat o nouă deziluzie.

Paisprezece zile după aceea a avut loc, sub patronajul doamnei Stall, serbarea în scop de binefacere pentru ajutorarea văduvelor de mineri. Toaleta doamnei Stall costase o mie trei sute de coroane. La serbare a cîntat muzica militară; aceasta a costat trei sute de galbeni. Apoi a urmat banchetul: cîinci sute de galbeni. Trei sute și cu cîinci sute fac opt sute, cheltufeli speciale, ca de pildă focurile de artificii și altele asemănătoare: optzeci; total cheltuieli — opt sute optzeci de galbeni; încasările s-au ridicat la nouă sute doi galbeni, care beneficiu a și fost de altfel împărțit, în mod egal, de către domnul prefect al județului, celor patru văduve. A căpătat fiecare cîte cîinci coroane și cîincizeci de heleri de fiecare bărbat ucis. Cum s-ar zice, tranzația a fost directă, fără intermediar. Marfa și banii. Poftim mortul, poftim banii: 5 coroane, 50 heleri...

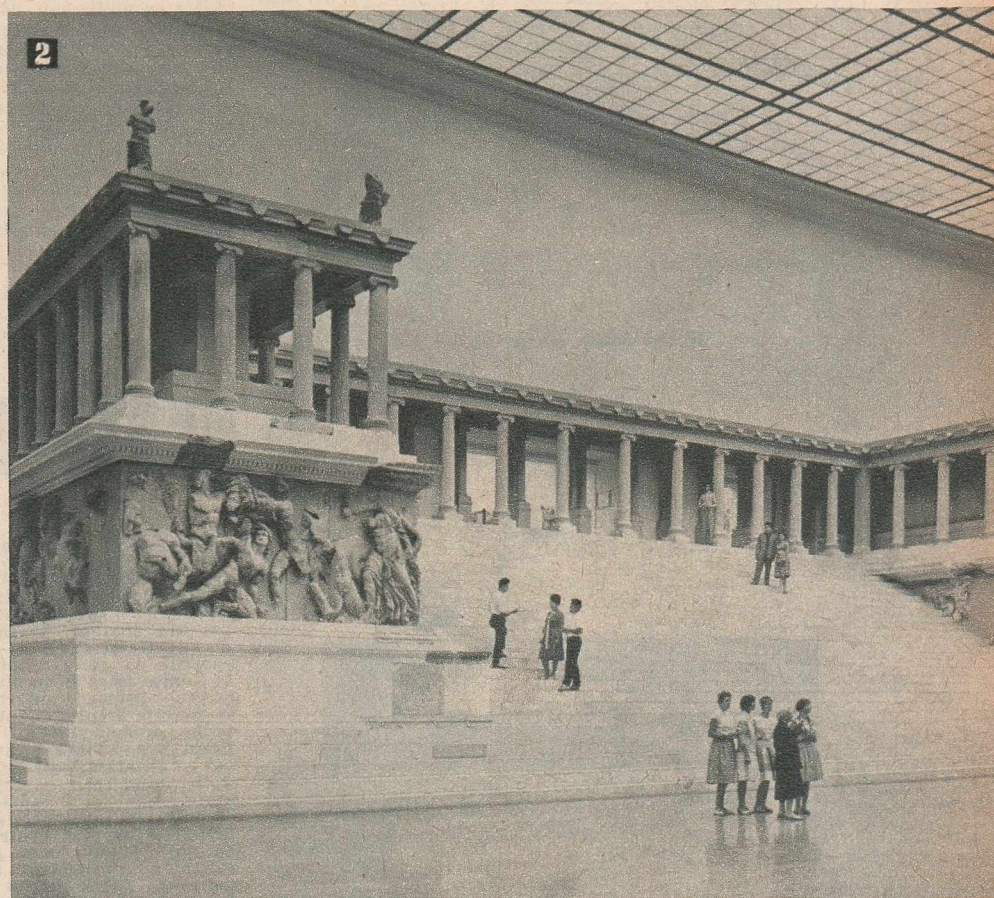
În romînește de Jan GROSU

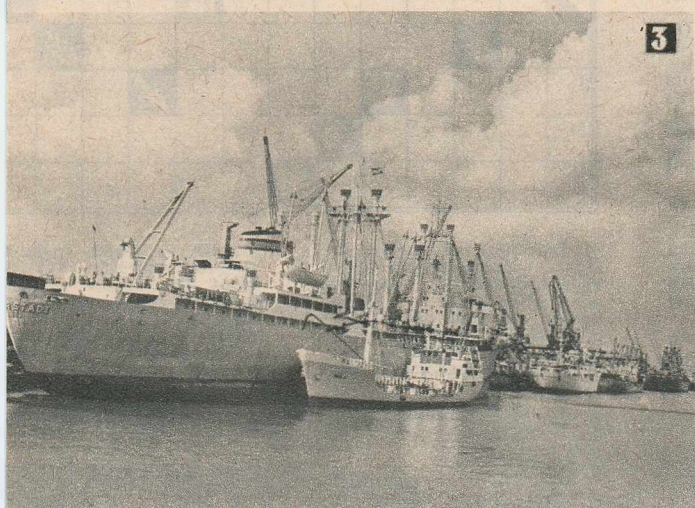
IMAGINI DIN R.D.GERMANĂ

1

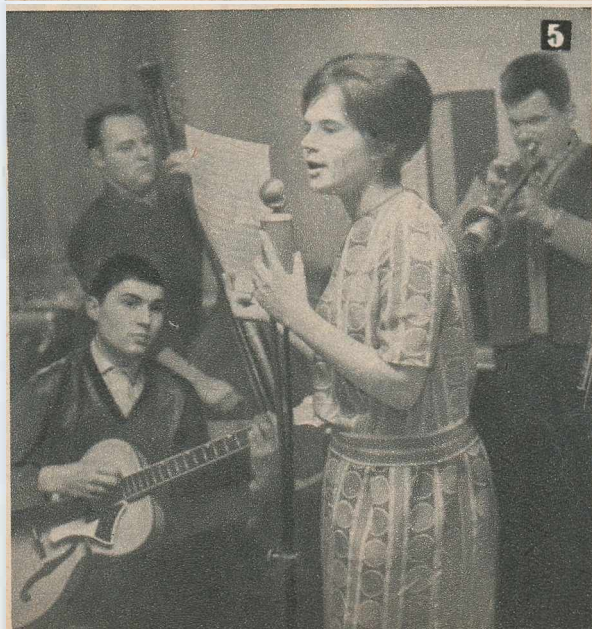
2

3

4

5

6

1 În cei 14 ani care au trecut de la proclamarea R.D. Germane, Berlinul, capitala țării, a fost reconstruit și îmbogățit cu noi edificii social-culturale și blocuri de locuințe. În fotografie: Aspectul clădirii în curs de construcție a Casei savanților și profesorilor.

2 Altarul din Pergamon — una din marile valori artistice aflate în Muzeul de stat din Berlin.

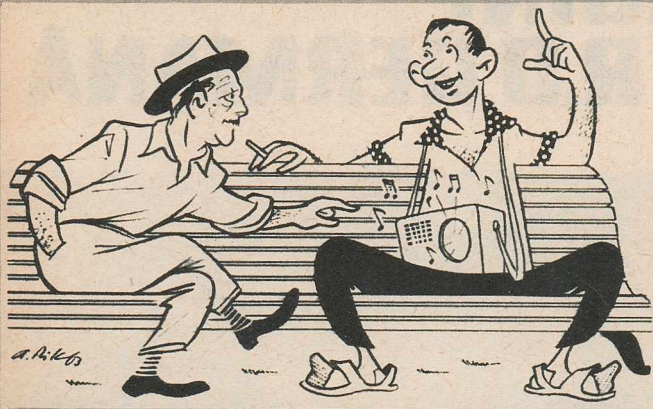
3 Aspect din marele port Rostock, al cărui trafic s-a cifrat numai în cursul ultimului an la 4.465.000 tone mărfuri.

4 Leipzig, orașul îndrăgit nu numai de locuitorii săi, ci și de numeroși turiști străini.

5 Casa de cultură a tineretului din Dresda — Este atrage zilnic un mare număr de muncitori, care vin aici să-și petreacă în mod plăcut o bună parte din timpul lor liber. În fotografie: un grup de artiști amatori la repetiție.

6 „Trenul pionierilor” din Karl-Marx-Stadt este, precum se vede, deosebit de iubit de micii locuitori ai orașului.

MELOMANUL

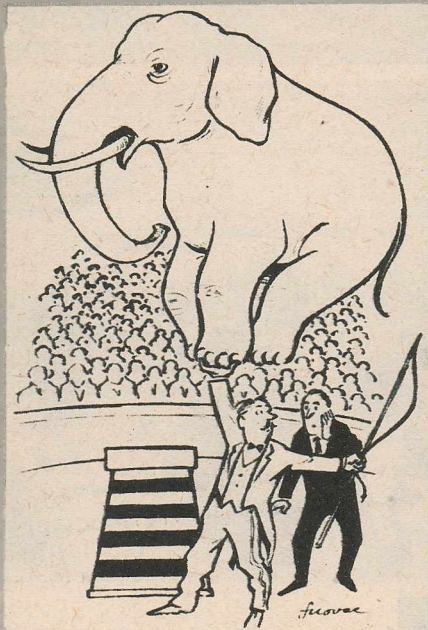
— Știi ce-i asta?
— Ei, nă... Doar îl am de-un an de zile!

Rik AUERBACH

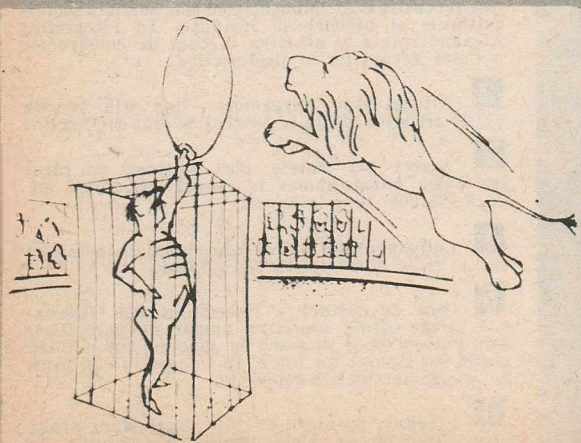

Fără cuvinte.

Rik AUERBACH

— Maestre, iar ați greșit; figura asta o faceți la dresura de... căței!
S. NOVAC

Fără cuvinte.

„Zeit im Bild“

ECOURI MEDIEVALE

Vocabularul de care se folosesc oamenii secolului nostru e alcătuit din cuvinte care, în majoritatea lor, s-au născut cu multe sute de ani în urmă, fiind legate de aspecte de viață caracteristice vremurilor de atunci. Noțiuni care ni se par foarte moderne sînt totuși denumite cu cuvinte vechi sau foarte vechi, al căror înțeles se adaptează mereu la nevoile societății. Tot așa, noțiuni legate de orînduirea feudală au căpătat nume folosite și pentru unele realități din antichitate.

În alții funcționari romani, de exemplu proconsulii, erau asistați de niște *comites*. Tot *comites* aveau să fie

numiți și un fel de aghioțanți ai împăraților romani. Urmașii latinescului *comites* au rămas într-o serie de limbi europene ca denumire pentru marii seniori feudali; aceștia sînt *conții*. Orînduirea feudală a dispărut, dar ne-a lăsat cuvîntul *conte*, ca titlu de noblețe ereditar, folosit încă în unele țări.

Denumirea de *apartament* se poate aplica unei locuințe cît de moderne, dar la origine constatăm că stă un cuvînt vechi de cîteva sute de ani, care se referea la un anumit fel de locuințe. În italienește, *appartamento* a însemnat „locuință separată”, mai exact acea parte a unui

palat senorial care servea nobilului drept locuință personală, spre deosebire de saioanele rezervate pentru recepții.

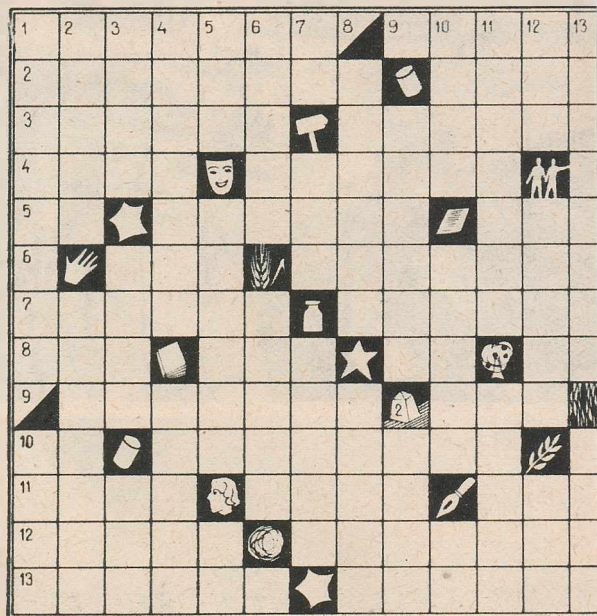
Bulevardele, prin lărmă și circulația lor intensă par a fi ceva caracteristic urbanismului zilelor noastre. Prin originea sa, cuvîntul *bulevard* se dovedește înțeles tipic feudal. Într-adevăr, primul său înțeles (din olandeză și germană) a fost „zid, meterez”, aplicat la fortificațiilor care protejau așezăminte medievale. Ulterior, prin *bulevarde* s-au înțeles străzile croite pe locurile vechilor ziduri, dărîmate. Astăzi, evident, nu mai rămîne ca un *bulevard* să înlocuiască orașul ca un brio

Sorin STA

CUVINTE...DREPTI

ORIZONTAL: 1) Cu punctele la aceeași distanță de o dreaptă, oricît s-ar prelungi — Cu soț pe dreapta străzilor (sing.). 2) Drept — O dai pe cea din dreapta. 3) Organ de direcție al navelor — În opoziție cu „de-a dreptul”. 4) Luntre mică în formă de șalcă — Persoane autorizate să exercite dreptul de tutelă. 5) La dreapta lui so! — Drept care — Țintă. 6) Avantaj — În afara legii (fem.). 7) Pe drept (pl.) — Dependențe (sing.). 8) Dreaptă închipuită în jurul căreia se învîrtește un plan pentru a da naștere unui corp geometric — Comandant turc (od.) — Tudor Barbu — Particulă a viitorului. 9) Dare de directive (pl.) — Compozitor francez (n. 1754). 10) Pere! — Organe de mașini. 11) Conține norme de drept — Ținut în Grecia antică — Interjecție pentru minat caii. 12) Necristalizat — În conflict cu legea (fem.). 13) Dreaptă — Cu abateri de la... drumul drept.

VERTICAL: 1) Îți dai anumite drepturi (pop.) — Drept. 2) La drept vorbind... — Pe dreapta și pe stînga la fotbal. 3) Joc de pietre — Din cînd în cînd — Din neamul goților. 4) Auxiliari la împărțirea dreptății — Vulturi. 5) Holdă — Comandanți peste o sută de ostași (od.) — Florea Dobrescu.

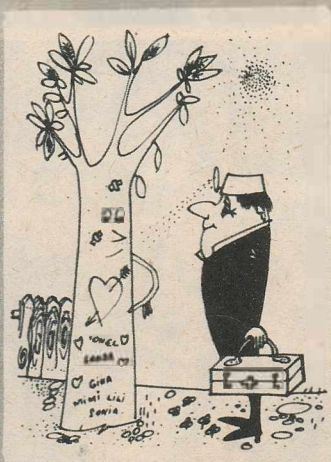
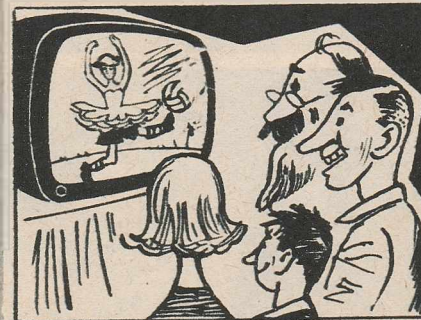

6) Indreptar al erorilor de tipar — Parte dreaptă (pl.). 7) Prepoziție de... direcție — A prisosi (reg.) — Orice pasăre are una dreaptă și una stîngă. 8) Globală — Nedrepti. 9) Drept — Cel drept e cel mai scurt. 10)

Veselle — Nume masculin — Zoia Oprescu. 11) S drept la „drepti” — L crează cu dreptarul. 12) M soară vîrstă — Școlari. Motive de încurcături (sing) 13) Drept convenit — Drept adevărat.

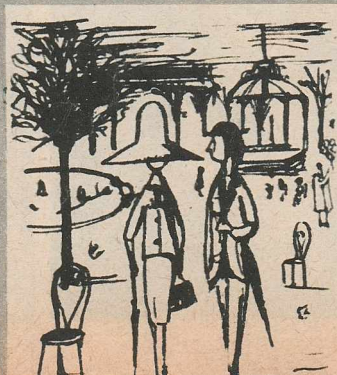
COMPROMISURI

Emisiune televizată pentru toate gusturile. „Literatura Rossie”

— De ce zici că suferi...
— De inimă, tovarășe doctor!

NAȘCU

— În ultima vreme nu vă mai vedeți...

„Ici Paris”

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE
SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00, 22.00, 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (afară de joi), (vineri 21.30), 23.00, 0.50-0.55 (sîmbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II).
În cursul săptămînii: 5.20, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).

SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

„Scară
în
relief”
(Combinatul
chimic
din
Tirnăveni)

Fotografie
de
Sorin
DAN

40
Fotografia
Iacaru

DUMINICĂ 6 OCTOMBRIE Programul I
6.00: Concert de dimineață 7.10: Cîntece 7.25: Piese simfonice de mare popularitate 8.06: Răsună cîntecul și jocul pe întinsul patriei 8.30: Teatru la microfon pentru copii 9.30: Dansuri de estradă 10.06: „Oratoriul patetic” de Sviridov 10.40: Ansambluri artistice de amatori 11.00: Muzică din opereta „Secretul lui Marco Polo” de Lopez 11.30: Vorbește Moscova! 12.00: Muzică populară 12.30: Interpreți de muzică ușoară 13.10: De toate pentru toți 14.00: Melodii populare 14.28: Rapsodia a II-a de Paul Constantinescu; Poemul simfonic „Stenka Razin” de Glazunov 15.00: Emisiunea pentru sate 15.40: Program muzical dedicat frunțașilor de pe ogoare 16.15: Transmisțiune sportivă 17.45: Melodii din filme 18.00: Cîntă orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii 18.30: Din literatura R.D. Germană 18.45: Recital Liana Pasquali 19.00: Melodii... melodii 19.35: Album de romanețe 20.00: Teatru la microfon — „Egor Bulcioc și alții” de Maxim Gorki 21.45: Muzică ușoară interpretată de Paul Anka 22.25: Muzică de dans 23.10: Divertisment pentru orchestră de coarde și doi clarineti de Dumitru Capotianu; Baletul „Șah-mat” de Arthur Bliss

Programul II 7.00: Muzică populară 7.35: Melodii distractive 8.00: Clubul voioșiei 8.30: Cîntă fanțara reprezentativă a Armatei 8.45: Anunțuri, muzică 9.00: Estrada dimineții 9.30: Arie cu cor din opere 10.00: Muzică populară cerută de ascultători 10.30: Revista presei străine 10.38: Muzică ușoară românească 11.00: Concert simfonic interpretat de orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu”. În pauză, emisiunea „Cinema” 12.30: Muzică din opere 13.00: Piese de estradă 13.15: Melodii populare 13.45: Cîntă Gigi Marga 14.05: Piese de virtuozitate 14.15: Satira și umorul 15.00: Muzică ușoară cerută de ascultători 15.30: Interpreți al ariei lui Figaro din opera „Bărbierul din Sevilla” de Rossini 16.00: Oameni și fapte 16.08: Cîntece și jocuri 16.30: Muzică de estradă 17.00: Cîntă corul de copii al Radioteleviziunii 17.15: Săptămîna poeziei — 1963 17.25: Din muzica popoarelor 18.00: Simfonia în fa major de Boccherini; Fantezia în do minor pentru pian, cor și orchestră de Beethoven — la pian Sviatoslav Richter 18.35: Cîntă orchestra de estradă a Radioteleviziunii 19.00: Muzică populară 19.50: Muzică din opere 20.05: Vitrina cu noutăți de muzică ușoară 20.30: Muzică de dans 21.15: Din comoara folclorului nostru muzical 21.45: Seară de poezie clasică românească 22.00: Săptămîna muzicii din R.D. Germană — muzică de dans 22.36: Diftuor opus 14 pentru instrumente de suflat de George Enescu 23.08: Muzică de dans 24.00: Concert de noapte

Programul III 19.00: Seară de operetă 19.48: Concertul opus 21 în re major pentru pian, vioară și cvartet de coarde de Chausson 20.30: Clasicul al umorului — Branislav Nușci 20.45: Recital Yehudi Menuhin și Dinu Lipatti 21.30: Muzică de dans 22.10—22.59: Cvartetul pentru coarde în do minor de Anton Bruckner; Fantezia romantică pentru vioară, violă și orchestră de Arthur Benjamin

LUNI 7 OCTOMBRIE Programul I
5.05: Cîntece de muncă 5.25: Melodii populare 6.07: Muzică ușoară 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Jocuri populare 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Muzică populară 7.30: Sfatul medicului — Ce factori ajută la creșterea și dezvoltarea normală a copilului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Piese pentru fanțară 8.06: Tarantele și intermezzi 8.30: Dansuri simfonice 9.00: Muzică din opere 9.30: „Salutul cravatelor roșii” 10.00: Cvartetul de coarde în re minor de Dumitru Bughici; Preludiile 7, 8, 9 și 10 de Kabalevski 10.28: Melodii distractive 11.05: Piese instrumentale și vocale 11.30: Muzică din opere comice 12.00: Săptămîna muzicii din R.D. Germană

— muzică simfonică 12.30: Muzică populară din Banat 13.10: Muzică ușoară 14.00: Din folclorul muzical al popoarelor 14.37: Poemul simfonic „Marea Neagră” de Alexandru Pașcanu 15.00: Opera „Păpușile maestrului Pedro” de Manuel de Falla 15.30: Orchestre de muzică ușoară 16.00: Muzică populară 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntece 17.12: Suita pentru violoncel și pian „Imagini ardelene” de Wilhelm Berger 17.30: Tineretea ne e dragă! 17.50: Cîntece populare 18.00: Emisiune pentru sate 18.10: Cîntece 18.30: Soliști de muzică ușoară care ne-au vizitat țara 19.00: Revista economică radio 19.20: Concertul nr. 1 în sol minor pentru vioară și orchestră de Max Bruch—solist David Oltrah; Serenada pentru orchestră de coarde de Edvard Elgar 20.25: Jocuri populare 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Lecția de limba rusă — începători 20.55: Muzică ușoară de Ion Vasilescu 21.15: Tribuna radio 21.25: Arie din operele lui Ceaikovski 22.08: Muzică de dans 23.09: Simfonia a VII-a de Alfred Mendelssohn

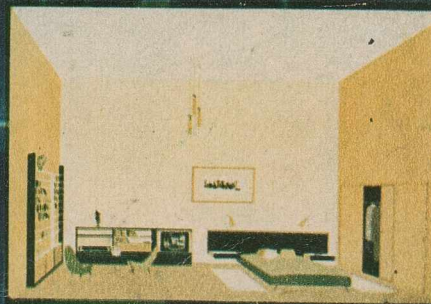
Programul II 10.10: Orchestre de mandoline 10.30: Uvertura la opera „Rienzi” de Wagner; Concertino în do minor pentru corn și orchestră de Weber 11.00: Muzică ușoară 11.15: Emisiune literară 11.30: Cvartetul nr. 2 în re minor de Constantin Dumitrescu 12.05: Muzică ușoară de compozitori români și sovietici 12.30: Muzică instrumentală și vocală 13.00: Duete de dragoste 13.30: Însemnări de reporter 13.37: Cîntece 14.05: Din operele compozitorilor noștri 14.35: Orchestre de estradă 15.00: Cîntece și jocuri populare 15.25: Oratoriul „Grivița luptătoare” de Constantin Palade 16.12: Muzică ușoară 16.30: Interpreți în studio 17.00: Muzică populară 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Din creația compozitorului Ovidiu Varga 18.45: Muzică populară 19.00: Piese românești de estradă 19.30: Recital literar-muzical organizat cu prilejul închiderii săptămînii poeziei — 1963 21.30: Lectură dramatizată — „Zăpezile de pe Killmandjaro” de Hemingway 22.00: Muzică de dans 22.29: Sonata în si minor de Liszt 23.05: Muzică de dans 24.00: Fragmente din opera „Medeea” de Cherubini

Programul III 21.30: Opera „Bal mascat” de Verdi (actele I și II) 22.50—22.59: Miniaturi instrumentale

MARTI 8 OCTOMBRIE Programul I
5.05: Piese interpretate la xilofon și chitară 5.25: Cîntece și jocuri populare 6.05: Fanțară 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Jocuri populare 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Piese de estradă 7.30: Sfatul medicului — Infecția dentară și reumatismul 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Muzică instrumentală de compozitori români 8.06: Uverturi 8.30: Scene din opere 9.00: Simfonia a V-a în si bemol major de Schubert 9.30: Radio prichindel 9.45: Prelucrări corale 10.00: Fantezia cromatică și Fuga în re minor de Bach; Sonata în fa major de Händel 10.21: Melodii populare 11.05: Cîntece de pace și prietenie 11.25: Muzică ușoară 12.00: Selecțiuni din opere 12.30: Răspundem ascultătorilor 12.40: Muzică instrumentală și vocală 13.10: Muzică populară 14.00: Concert de primă 15.00: Din cîntecele constructorilor comunistului 15.15: Muzică populară din Moldova 15.45: Suita I opus 9 în do major pentru orchestră de George Enescu 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntă Mihail Arnăutu 17.12: Muzică ușoară 17.30: Radioracheta pionierilor 18.00: Emisiune pentru sate 18.10: Muzică 18.15: Cu microfonul printre sportivi 18.25: Lieduri 18.41: Din comoara folclorului nostru 19.00: Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur 19.10: Instrumentiști români de muzică ușoară 19.30: Universitatea tehnică de studio ale Radioteleviziunii 20.25:

(Continuare în pag. 22-23)

asigurați
bunurile
din
căminul
dvs.

adas administrația asigurătorilor de stat

DIDEROT

„In ce consta importanta operei lui Diderot?”

Florin MARTINESCU
Bucuresti

Raspunde conf. univ. **ELENA VIANU** de la Universitatea Bucuresti.

Se implinesc doua sute cincizeci de ani de la nasterea filozofului francez Denis Diderot. „Filozof”, spunem noi astazi, numindu-l pe Diderot astfel precum il numeam contemporanii lui. Numai ca, in Franța celui de-al XVIII-lea veac, filozofia nu era o indeletnicire teoretică, un refugiu in abstractie, ci, dimpotrivă, o formă de viață militanta pe care o echipa de oameni vli si curajoși o îmbrățișau spre a încetățeni in țara și secolul lor progresul. Intr-adevăr, întreaga epocă și, in fruntea ei, Denis Diderot, reprezentant al stării a treia (cuprinzind burghezia, meșteșugarii, lucrătorii, adică pe toți cei ce nu aparțineau nobilimii și clerului — al

sugurilor, care apare in 33 de volume între anii 1751 și 1772, infruntind primejdii și sancțiunile cenzurii. Pe toate planurile — filozofic, artistic, economic și mai ales politic — Enciclopedia apare ca un manifest al burgheziei, publicat in prezenta preluării puterii.

Mai îndrăzneț încă decit in paginile Enciclopediei ne apare Diderot in lucrările semnate numai de el și care, tocmal din pricina îndrăzneției lor, sint sortite să rămână in majoritate postume. E cazul, de pildă, al celei mai strălucitoare din operele filozofului, vestita satiră intitulată *Neputul lui Rameau*. Scrisă prin jurul anului 1762, ea va fi descoperită in manuscris de către Schiller și va fi tradusă in limba germană de Goethe in 1805. *Neputul lui Rameau* e un dialoag paradoxal (dialoag e forma stilistică ce se potrivește mai bine gin-

dirii dialectice a lui Diderot) între două personaje care intrupează binele și răul. Opoziția aceasta da prilej lui Diderot să-l batjocorească pe privilegiajii vremii sale și să schițeze o etică nouă, a individualității puternice și libere.

Să nu ne închipuim totuși că Diderot face parte dintre autorii utopici — numeroși intr-al XVIII-lea veac. Realistul genial care e Diderot înțelege că omenirea nu a cunoscut fericirea in vremuri apuse — așa-zisa „vîrstă de aur” — și nici in pădurile virgine ale noilor continente, ci urmează s-o cîștige in cadrul unei societăți unde vor porunci legi drepte.

Lui Diderot nu i-a fost dat să vadă triumful ideilor sale. El moare in 1784, cu cinci ani înainte de izbucnirea revoluției, lăsînd o operă mereu vie și actuală.

CU BARCA DE LA BUCUREȘTI ÎN DELTA DUNĂRII

In inima Deltei, aproape de satul „Mila 23”, am înțlnit recent doi tineri, unul din Capitală și celălalt din Ploiești, care au călătorit cu o barcă pneumatică de la București și pînă in Delta, „navigînd” pe Dimbovița, Argeș și Dunăre.

Maxim GHERASIM
Tulcea

UN ACVARIU LA NOI ACASĂ

„Cum se face un acvariu?”

Nicolae MACAȘOIU, funcționar
str. E. Gîrleanu nr. 10, București

Răspunde **AUREL PAPA-DOPOL** de la Muzeul de istorie naturală „Gr. Antipa” din București.

Acvarii sistematice, paralelipipedice, se fac dintr-un cadru metalic (fier cornier) in care se montează geamuri fixate cu ajutorul unui chit special făcut din ulei de in fier, miniu și praf de cretă. Fundul acvariuului se acoperă cu un strat de nisip gros de 5-15 cm, foarte bine spălat (de preferință luat direct dintr-un riu). Pe nisip se pot așeza și pietre ornamentale, tot bine spălate. Se umple acvariuul pe jumătate cu apă curată de la robinet, însă lin, fără să turburăm nisipul (pentru aceasta se poate așterne pe nisip o foaie de hîrtie). Apoi se fixează bine in nisip plantele acvatice

(recoltate din bălți sau lacuri) care pot fi: sîrmulița (Vallisneria), diferite brădișuri (Myriophyllum, Ceratophyllum), plante cu frunze late din genul Potamogeton, lîntița (Lemna) ce stă la suprafață etc. Umplem vasul pînă sus și-l lăsăm cîteva zile într-un loc luminos; apoi se va limpezi, va scăpa temperatura camerei, iar plantele vor prinde rădăcini și se vor dezvolta.

Acvariuul poate fi populat cu pești indigeni și exotici avînd grijă să fie numai din cei feriviți și de dimensiuni nu prea mari. Aglomerarea cu pești și cu plante duce la împușinarea oxigenului. Într-un volum de 10-12 litri apă pot încapa: 15-20 de pești (spade, gupi etc. din genurile Xyphophorus sau specii de Barbus, caracii aurii „cu voal” și de asemenea indicați, fiind frumoși și rezistenți). Pești sint hrăniți cu mici răcușori, purici de apă (Daphnia) vii sau uscați. Cînd hrană e uscată se dă cîte puțin ca să nu se altereze. Apa nu se schimbă in întregime, ci se completează pe măsură evaporării. Impuritățile adunate pe fund se scot extrăgîndu-se apa respectivă cu un tub-sifon. Apa adăugată trebuie să fie stătută (pentru eliminarea ciorului de dezinfectie) și la temperatura celei din acvariu, care se menține constantă (iarna e ajutorul încălzitorului special, al unei rezistențe electrice sau al unui bec scufundat parțial). Variațiile brusce de temperatură pot ucide peștii. De asemenea, se evita luminarea acvariuului zi și noapte. Pereții înteriori se curăță de alge din timp in timp cu o mică răzătoare cu coadă.

Peștii de acvariu au viață relativ scurtă. Inmurtirea lor, la unii prin otrăvirea altii prin ovoviviparitate (eliminarea directă a puilor), trebuie urmărită de la o specie la alta.

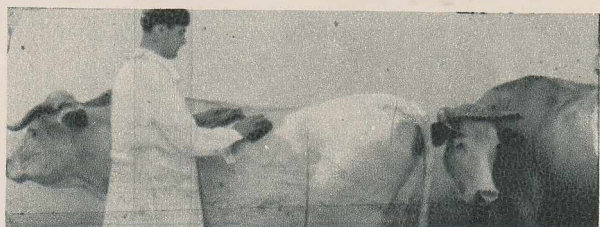
CELE 12 PORUMBIȚE...

De fapt este vorba despre 12 vaci. Denumirea de „porumbițe” le-au dat-o colectivității de la G.A.C. „Drumul lui Lenin” din com. Florești, raionul Titu, amintind prin aceasta de „Porumbița”, falmoasa vacă de la Andrășești, care, bine îngrijită și bine hrănită, a dat o mare producție de lapte.

Cele 12 vaci despre care este vorba, aduse de la 12 gospodării colective din raionul Titu, vaci cu producție slabă de lapte (in medie 3,3 litri pe zi), au fost preluate de gospodăria colectivă din comuna Florești și încredințate mulgătorului Marin Tănase, pentru ca, supuse la un regim special de furajare și ținute sub îngrijire aten-

tă, să dea maximum de productivitate. Aceasta s-a înțimplat la 18 mai 1962. După un an, adică la 18 mai 1963, s-au obținut de la fiecare din aceste vaci peste 10 litri de lapte zilnic. Iar astăzi unele din ele dau 16 și 18 litri in fiecare zi. Metodele bune de furajare și îngrijire ale mulgătorului Marin Tănase au fost făcute cunoscute și aplicate in multe gospodării colective din raionul Titu, precum și in cele din Răcari, Giurgiu, Videle, Zimnicea. In fotografia pe care v-o trimitem îl puteți vedea pe mulgătorul printre „porumbițele” sale.

Ionel PROTOPODESCU
activist cultural
Bolnștin de Vale, raionul Titu

căror deputați alcătuiau primele două ordine in stat), considera că a sosit vremea ca un pas decisiv să fie făcut: Franța să treacă din orinduirea feudală într-aceea burgheză.

Concepția aceasta este pe deplin exprimată într-o operă colectivă al cărei spiritus rector și principal colaborator este Diderot: *Enciclopedia* sau *Dicționarul rațional al științelor, artelor și mește-*

PROGRAMUL DE RADIO

Miniaturi pentru pian interpretate de Alexander Brailowski 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică din opere și comedii muzicale 21.00: Muzică de dans 21.30: Emisiune literară 21.45: Cîntece de dragoste și jocuri populare 22.15: Muzică de dans 23.11: Cvintetul cu pian in fa major de Brahms.

Programul II 10.10: Cîntece de Teodor Bratu 10.30: Sonata in sol minor pentru pian de Dimitrie Cuclin; Sonata pentru oboi și pian de Sigismund Toduță 11.00: Muzică ușoară 11.15: Din volumul „Nuvele clasice polone” 11.35: Duete din opere 12.05: Sonata pentru violoncel și pian in fa major nr. 1 de Beethoven 12.27: Muzică de estradă 13.00: Concerte de Francesco Antonio Bonporti 13.30: „Cîntare Romînel socialistă” — montaj de versuri 13.45: Din cîntecele pionierilor sovietici 14.05: Cîntece populare 14.35: Muzică din opere 15.00: Poemul simfonic „Cîntarea Romînel” de Matei Socor 16.30: Muzică ușoară 16.12: Muzică instrumentală 16.30: Din cîntecele și dansurile popoarelor 17.00: Estrada artistului amator 17.16: Muzică corală de Ion Vidu 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Opera „Culegătorii de stele” de Florin Comisel (montaj muzical-literar) 18.45: Emisiune culturală 19.00: Concertul nr. 5 in fa major pentru vioară și orchestră de Mozart 19.30: Canțonete 19.50: Pe teme internaționale 20.00: Muzică populară 20.30: Lecția de limba franceză, ciclul II 20.45: Muzică instrumentală și vocală 21.25: Fragmente din opera „Păcală” de Sabin Drăgoi 23.05: Muzică de dans 23.54: Muzică simfonică.

Programul III 21.25: Opera „Bal mascat” de Verdi (actul III) 22.10 — 22.59: Sonatina pentru pian

opus 44 de Mihail Jora; Cvartetul nr. 1 pentru coarde in sol minor de Debussy.

MIERCURI 9 OCTOMBRIE Programul I 5.05: Concert de dimineață 6.05: Cîntece 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Jocuri populare 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Cîntece din țări socialiste 7.30: Sfatul medicului — Sarea in alimentație 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Cîntece populare 8.06: Muzică ușoară 8.30: Dansuri simfonice 9.00: Muzică din opere 9.26: Muzică simfonică romînească 10.00: Teatrul la microfon — „Iași in carnaval” de Vasile Alecsandri 11.13: Muzică populară 11.45: Uverturi la opere 12.00: Muzică instrumentală 12.25: Muzică ușoară 13.10: Muzică din operele lui Meyerbeer 14.00: Muzică populară 14.27: Fantezie și fugă de Max Reger pe o temă de Bach 15.00: Concert distractiv 15.30: Muzică din opere 16.00: Corul Căminului cultural din Săliște 16.15: Vorbeste Moscova! 16.45: Cîntă Violeta Villas 17.12: Muzică de cameră de Paul Constantinescu 17.30: Prietena noastră, cartea 18.00: Jocuri interpretate la fluiet 18.15: Fapte din întrecere 18.30: Program muzical pentru evidențiați in întrecerea socialistă 19.00: Jurnalul satelor 19.25: Romanțe 20.25: Moment muzical in do major de Schubert 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Lecția de limba rusă, ciclul II 20.55: Muzică ușoară de Aurel Giroveanu 21.15: Satira și umorul (reluare) 22.15: Piese simfonice 23.04: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Cîntă corul Radioteleviziunii 10.30: Muzică instrumentală și vocală 11.00: Muzică populară din Dobrogea 11.15: Universitatea tehnică radio (reluare) 11.30: Pe aripile valsului 12.05: Arii din operele lui Mozart 12.30: Lecturile dumneavoastră preferate 12.45: Cvartetul

nr. 3 pentru coarde in mi bemol major de Dvorak 13.30: Insemnări de reporter 13.40: Muzică populară 14.05: Melodii de dragoste din opere 14.35: Muzică ușoară 15.00: Poem eroic de Mauriciu Vescan; Mică suită pentru oboi, clarinet și orchestră de coarde de Ion Vintilă 15.27: Cîntece și jocuri populare 16.12: Șase teme ale baladei „Miorița” de Tiberiu Brediceanu 16.30: Pagini orchestrale din opere 17.00: Prelucrări de folclor 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Cîntă Benjamins Gighi 18.40: Microfoiletoane 18.50: Lucrări de Felix Mendelssohn-Bartholdy 18.30: Lecția de limba engleză, ciclul I (pentru începători) 19.45: Muzică ușoară 20.15: Școala și viața 20.35: Din muzica popoarelor 21.25: Piese vocale și instrumentale 22.00: Muzică de dans 23.05: Simfonia I de Tiberiu Olah; Concertul nr. 2 in re minor pentru pian și orchestră de Mac Davel — solist Van Cliburn 0.05: Concert din opere.

Programul III 21.25: Seară de operă: „Poveștea unui om adevărat” de Serghei Prokofiev (montaj muzical-literar) 22.45—22.59: Muzică de estradă.

JOI 10 OCTOMBRIE Programul I 5.05: Muzică interpretată de fanfara 5.25: Melodii populare 6.05: Bolerouri 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Cîntece 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Muzică populară 7.30: Sfatul medicului — Hepatita epidemică 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Cîntece de tineret 8.06: Muzică instrumentală și vocală 8.30: Piese de estradă 9.00: Emisiunea „Vreau să știu” 9.25: Simfonia nr. 2 in si bemol major de Johann Svendsen 10.00: Recitalul baritonului Ladislau Konya 10.20: Muzică populară 10.45: Piese instrumentale 11.05: Cîntă corul popular rus din Omsk 11.25: Muzică ușoară 12.00: Muzică din opera „O educație neizbită” de Emanuel Chabrier 12.30: Program interpretat de elevii Școlii de muzică de 12 ani din Cluj 13.10: Muzică populară 14.00: Concert de

prînz 14.30: Pagini din opere 15.00: Muzică ușoară romînească 15.30: Muzică populară sovietică 16.01: Ciocanna de Vitali — interpretează violonistul Ștefan Ruha 16.15: Vorbeste Moscova 16.45: Prelucrări de Gheorghe Șoim: 17.12: Muzică populară 17.30: Concertul in re major pentru pian și orchestră de Nicolae Băcilă 18.00: Emisiune pentru sate 18.10: Seară pentru tineri 19.30: Universitatea tehnică radio 19.45: Arii din opere 20.25: Jocuri populare 20.30: Noapte bună, copii 20.40: Lecția de limba franceză, ciclul I 20.55: Jocuri populare 21.00: Sorisori din țară 21.10: Muzică de dans 22.45: Recital Lili Pons 23.05: Cvartetul in re minor „Fata și moartea” de Schubert.

Programul II 10.10: Din repertoriul orchestrelor de estradă 10.38: Mica suită de Borodin 11.00: Cîntă orchestra de muzică populară „Flacăra Prahovei” din Ploiești 11.15: Din schițetele lui Asztalos Istvan 11.30: Concerte de Francesco Antonio Bonporti 12.05: Sonata pentru violoncel și pian de Tudor Ciortea 12.27: Melodii distractive 13.00: Ansambluri vocale din opere 13.30: Noutăți editoriale 13.40: Cîntă corul și orchestra de mandoline a Palatului pionierilor din Capitală 14.05: Melodii populare 14.35: Muzică ușoară 15.00: Terțete și coruri din opere 15.30: Muzică instrumentală și vocală 16.12: Uvertură de Boieldieu 16.20: Pe teme medicale 16.30: Cîntece de dragoste și jocuri populare 17.00: Muzică ușoară 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Șase preludii și fugi opus 87 pentru pian de Dmitri Șostakovič — interpretează Svyatoslav Richter 18.48: Din folclorul muzical al popoarelor 19.30: Cîntă Sonia Cruceru și Alin Noreanu 19.50: Transmisiunea concertului orchestrei de studio a Radioteleviziunii — Festival Verdi 22.30: Versuri de Alexandr Blok 22.45: Muzică ușoară 23.05: Muzică de dans 0.05: Fragmente din opera „Samson și Dalila” de Saint-Saens.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

UM SE ALIMENTAU TRĂMOȘII NOȘTRI?

„In numărul 35 al revistei v. am citit cu deosebit interes articolul intitulat «Alimentația este o știință», care ni s-a părut deosebit de instructiv. Cred însă că ar fi inveniță și o completare: um se hrăneau oamenii în trecut, cum a evoluat alimentația de-a lungul timpurilor? Dacă veți socoti că sugestia e care v-o fac prezintă interes, vă rog să publicați un articol și pe această temă».

Grigore GHEORGHE
muncitor
artierul Balta Albă, bloc B 32
București

N.R. — Intr-adevăr, prouneria ni se pare bună. n unul din numerele viitoare ale revistei noastre om publica un articol pe ama cerută.

CURSURI RADIODIFUZA-TE DE LIMBI STRĂINE

„Doresc să știu când se difuzează prin stațiile noastre de radio lecțiile de limbi străine».

Florica CHIRIȚĂ
str. Al. Sahla 53, București

Incepând de la 30 septembrie la posturile noastre de radio s-au inaugurat noi cursuri de limbi străine, cu o durată de cîte 15 minute fiecare lecție. Programul lor este următorul:

- limba franceză începători: joi, ora 20,40, pr. I.
- limba franceză avansați: marți, ora 20,30, pr. II.
- limba rusă începători: luni, ora 20,40, pr. I.
- limba, rusă avansați: miercuri ora 20,40, pr. I.
- limba engleză începători: miercuri, ora 19,30, pr. II.
- limba engleză avansați: vineri, ora 20,40, pr. I.

la București, Ploiești și Pitești, unde, desfășurînd o adevărată paradă a cînte-cului, jocului și portului popular, au obținut un binemeritat succes.

Gh. ISPAS
Brașov

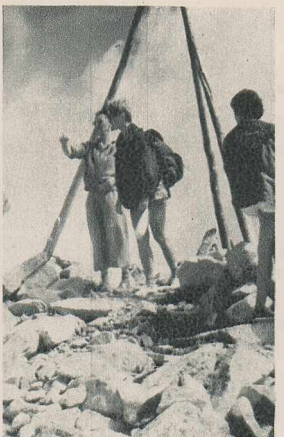
CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundeze: Rodica FÎNĂTEANU, coristă, Teatrul de stat Baia Mare, str. 30 Decembrie nr. 2; literatură, artă, ilustrate; Sigismund Goldberger, Satu Mare, str. Francisc Mihai nr. 62; filatelia, ilustrate; Al. Spingola, student, Timișoara, Piața Horațiu nr. 1; teme diverse, ilustrate; Rozalia Chișiu, funcționară, Baia Mare, str. 6 Martie nr. 72; teme diverse, ilustrate; Jorj David, tehnician, stația C.F.R. Hunedoara: literatură, turism, ilustrate; Mitel Popa, elev, Timișoara, str. 12 Aprilie nr. 9; ilustrate; Evdochia Lupoi, studentă, București, Spitalul Independenței nr. 48, raion Lenin; cinema, filatelia, ilustrate; Elvira Wechsler, elevă, București, str. Franklin nr. 5; cinema, muzică ușoară, ilustrate; Jan Mitera, Tarnow, ul. Kossaka 6, woj. Krakow, R.P. Polonia: filatelia, ilustrate (în franceză, italiană, engleză); Vera Brandejska, Palac-Kehone, C 322/22, Mida Boleslav, R.S. Cehoslovacă: pe teme de prietenie; Lucia Negoiță, elevă, Rm. Vilcea, str. Gr. Preoteasa nr. 92, cartierul „1 Mai”; ilustrate; Teodor Constantinescu, Reșița, căminul muncitoresc Dealul Mare; filatelia, ilustrate; Ștefan Frant, Uzinele sodice Ocna Muresului, reg. Cluj; cinema; Daniela Ruzik, funcționară, Mediaș, str. 8 Martie nr. 7; teme diverse; Clara și Magdalena Ruck, eleve, Jimbolia, str. Republicii nr. 73, reg. Banat; literatură, cinema, ilustrate; Liana Popa, elevă, Jimbolia, str. Tudor Vladimirescu nr. 78; literatură, ilustrate; Dumitru Alexa, Hunedoara, O.M. bloc 66, ap. 12; teme diverse, ilustrate; Hari Ball, feroviar, Reșița, căminul Triaș, ap. 2; radiotehnică, electronică, ilustrate.

DE LA CORESPONDENȚI

În zori, pe malul apelor. (Romanulus Dișteanu, București)

Pe Retezat. (Frederic Spath, cercul foto de pe lângă uzinele „Industria sîrmei”, Cîmpia Turzii)

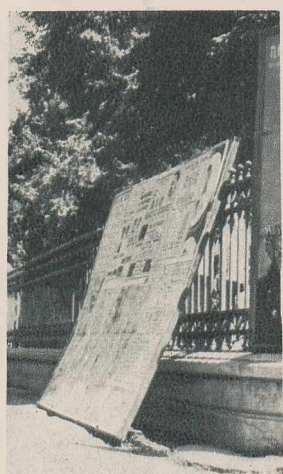
AFIȘE, PROGRAME...

În nr. 28/1963 al „Flacărilor” criticul Traian Șelmaru și-a exprimat părerea asupra înfățișării grafice a afișelor și programelor unora din teatrele bucureștene. În legătură cu aceasta Teatrul pentru tineret și copil ne trimite o scrisoare din care redăm următoarele: „Este adevărat că afișele noastre n-au fost prea atrăgătoare. Sperăm că măsurile luate în ultima vreme ne vor ajuta la îmbunătă-

țirea calității afișelor. Una din aceste măsuri este și întocmirea lor pe baza unor machete noi și atractive».

VĂ PLACE?

Craiova, oraș mare, frumos, cu numeroase construcții monumentale, blocuri moderne, parcuri și scuaruri, suferă totuși de ceva care-l răpește puțin din farmec. Este vorba de mijloacele învechite cu care se face afișajul public pe unele străzi ale orașului. În locul unor panouri publicitare adecvate înfățișării de azi a Craiovei, pot fi văzute (ca de pildă în fotografia pe care v-o trimitem) panouri

vechi și urite, rezemate de cîte un gard sau de colțul unei clădiri. De asemenea mal dănuie și obiceiul de a se face afișajul direct pe pereții caselor. Acest fel de afișaj nu numai că strică aspectul orașului nostru, dar nici nu-și atinge scopul: cîți dintre trecători sînt oare atrași de asemenea mijloace de publicitate? Gh. STOICA
regizor tehnic
Craiova

IN MARE ANSAMBLU FOLCLORIC LA BRAȘOV

Corul din Agnita.

De curînd, la Brașov a luat ființă Ansamblul folcloric de amatori, reunind întreaga din cele mai bune formații din regiune: corul „Asesii raionale de cultură din Agnita”, dansatorii cămine-culturale din Dălșoara, Valea de Sus și al Palatului de cultură din Brașov, fluițașii Căminului cultural din Lercăia și taraful „Garofița”. Cel aproape patru sute de artiști amatori au efectuat primul lor turneu

Formația de dansuri (Palatul culturii din Brașov).

Programul III 21.15: Teatrul la microfon: „Justina” — de Hella Vuolljoki.
VINERI 11 OCTOMBRIE Programul I
05: Program de polci 5.25: Muzică populară 6.05: Prelucrări corale 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru tineri 6.40: Jocuri populare 6.45: Salut oșos de pionieri! 7.10: Melodii populare din țări socialiste 7.30: Statul mediceului — Guturalul 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Cîntece 8.06: Melodii populare 8.30: Selecțiuni din opere 8.51: Piese simfonice 9.30: Mici formații de muzică ușoară 10.00: Trio pentru coarde de Cornel Țăranu; Cvințel pentru suflători de Cornel Trănescu 10.33: Album de valsuri 11.05: Muzică din opere 11.30: Muzică instrumentală și vocală 11.52: Reportaj 2.00: Uvertură de Antonio Salevski; uita de balet „Billy, copilul” de Aaron opland 12.32: Muzică ușoară românească 13.10: Arii și duete din opera Gioconda” de Ponchielli 14.00: Muzică populară 14.21: Concertul pentru pian și orchestră de Sabin Drăgoi —olistă Maria Fotino 15.00: Arii și scene din opereta „Țara surisului” de ehar 15.30: Muzică de estradă 16.00: Intece pionierești 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntă orchestra de muzică populară a Filarmonicii de at din Arad 17.12: Dansuri instrumentale 17.30: În slujba patriei 18.00: Muzică ușoară cerută de ascultători 18.30: Muzică populară 19.00: Jurnalul teler 19.25: Trei dansuri de Hilda 19.30: Universitatea tehnică ralo 19.45: Muzică ușoară interpretată e Françoise Hardy 20.25: Jocuri populare 20.30: Noapte bună, copii! 21.40: Lecția de limba engleză, ciclul II 21.55: „Polka” de Rahmaninov 21.00: Bibliotecă literară: București-Iași 21.15: Muzică de dans 21.45: Părinți și copii 21.15: Ciclul „Cvartete de Mozart delicate lui Haydn” 22.39: Muzică de dans.
Programul II 10.10: Melodii populare 10.30: Simfonia a II-a în do major

de Robert Schumann 11.15: Universitatea tehnică radio (reluare) 11.30: Potpurli de muzică ușoară 12.05: Formații artistice de la sate 12.30: Muzică simfonică 13.00: Din cîntecel și dansurile popoarelor 13.30: Limba noastră — (reluare) 13.40: Soliști romîni de muzică ușoară 14.05: Selecțiuni din opere 14.35: Muzică populară din Muntenia 15.00: Actualitatea în țările socialiste 15.25: Simfonia nr. 11 în mi bemol major de Haydn; Concertul în sol major pentru violă și orchestră de Telemann — solist Iaroslav Onesciuc 16.12: Dansuri din opere 16.30: Sonata nr. 1 în la major de Fauré 16.51: Melodii nemuritoare 17.30: Statul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Simfonia I de Ion Dumitrescu 18.45: „Ce stîm despre cărți” 19.00: Muzică corală 19.30: Teatrul la microfon — „Avarul”, adaptare radiofonică după comedia lui Molière 20.45: Muzică de dans 21.15: Melodii populare 21.55: Interpretări de muzică ușoară 22.30: Mari poezi ai lumii: sonete de Shakespeare 22.40: Cîntă soprana Maria Vologescu 23.05: Sate sonate de Scarlatti-Lipatti; Concertul nr. 4 pentru două violoncelle și pian de Couperin 23.45: Muzică de dans.
Programul III 21.15—22.59: Fragmente din legenda dramatică „Damaținea lui Faust” de Berlioz.
SÎMBĂȚĂ 12 OCTOMBRIE Programul I
5.05: Cîntece 5.25: Muzică populară 6.05: Piese de estradă 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Jocuri populare 6.45: Salut voios de pionieri! 7.10: Muzică distractivă 7.30: Statul medicului—Valoarea alimentară a dulciturilor 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Muzică populară 8.06: Muzică de estradă 8.30: Uverturi de compozitori romîni 9.00: Roza vînturilor 9.25: Cîntece de Serafim Tulikov 9.40: Melodii populare interpretate la

fluiet 10.00: Din creația compozitorilor noștri de muzică ușoară 10.28: Suita pentru pian de Max Eliscovici; Sonata pentru pian și vioară în fa diez minor de Veselin Stoianov 11.05: Muzică din operele lui Donizetti 11.35: Muzică de estradă 12.00: Formații artistice de amatori 12.20: În săli și pe stadioane 12.30: Concertul nr. 4 în sol minor pentru pian și orchestră de Serghei Rahmaninov — solist compozitorul 13.10: Cu opereta în jurul lumii 14.00: Din muzica popoarelor 14.30: Tineri solisti de muzică ușoară 15.00: Muzică din opere 15.35: Cîntece pionierești 15.45: Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre 16.00: Piese instrumentale preclasice 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Interpretări de odinioară al muzicii populare românești: Grigoraș Dinicu 17.12: „Rapsodia dobrogeană” de Ludovic Feldman; Rapsodia bulgară de Pancio Vladigherov 17.30: Prietenii lui Do-Re-Mi 18.00: Muzică ușoară 18.20: Baritonul Tita Ruffo 19.00: Almanah științific 19.25: Muzică de dans 20.25: Adagio pentru două vioi și pian de Alfred Alessandrescu 20.30: Pe teme internaționale 20.45: Din cele mai cunoscute melodii populare 21.15: Carnet plastic 21.25: Muzică de dans 23.18: Trio nr. 1 în re minor de Schumann.
Programul II 10.10: Arii din opere 10.30: Melodii de estradă 11.00: Cîntece pentru cel mic 11.15: Universitatea tehnică radio (reluare) 11.30: Suite simfonice 12.05: Dansuri din opere 12.30: Concert de muzică ușoară românească 13.00: Cvartetul de coarde opus 10 de Ionel Perlea 13.30: Cîntece din folclorul nou și jocuri populare 14.05: Muzică din opera „Rusalka” de Dvorak 14.35: Muzică instrumentală și vocală 15.00: Melodii populare din Oltenia 15.30: Uvertură eroică de Ion

Crîșan; Suita pentru flaut și orchestră de Mircea Hoinic 16.12: Muzică ușoară 16.30: Știința în slujba păcii 16.40: Cîntă corul Filarmonicii de stat „George Enescu”, dirijor Dumitru Botez 17.00: Muzică populară 17.30: Însemnări de reporter 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Muzică instrumentală și vocală 18.27: Melodii populare cerute de ascultători 19.00: Muzică din opere interpretată de Teodora Lucaciu și Ion Daclan 19.30: Muzică de estradă 19.45: Seară de romanețe 20.05: Muzică de dans 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică de dans 21.25: Arii celebre din opere 21.45: Agenda teatrală 22.00: Simfonia a III-a în mi bemol major „Eroica” de Beethoven 23.05: Muzică de dans.
Programul III 21.25: Muzică de cameră 22.06—22.59: Fantezie din operele lui Romberg.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

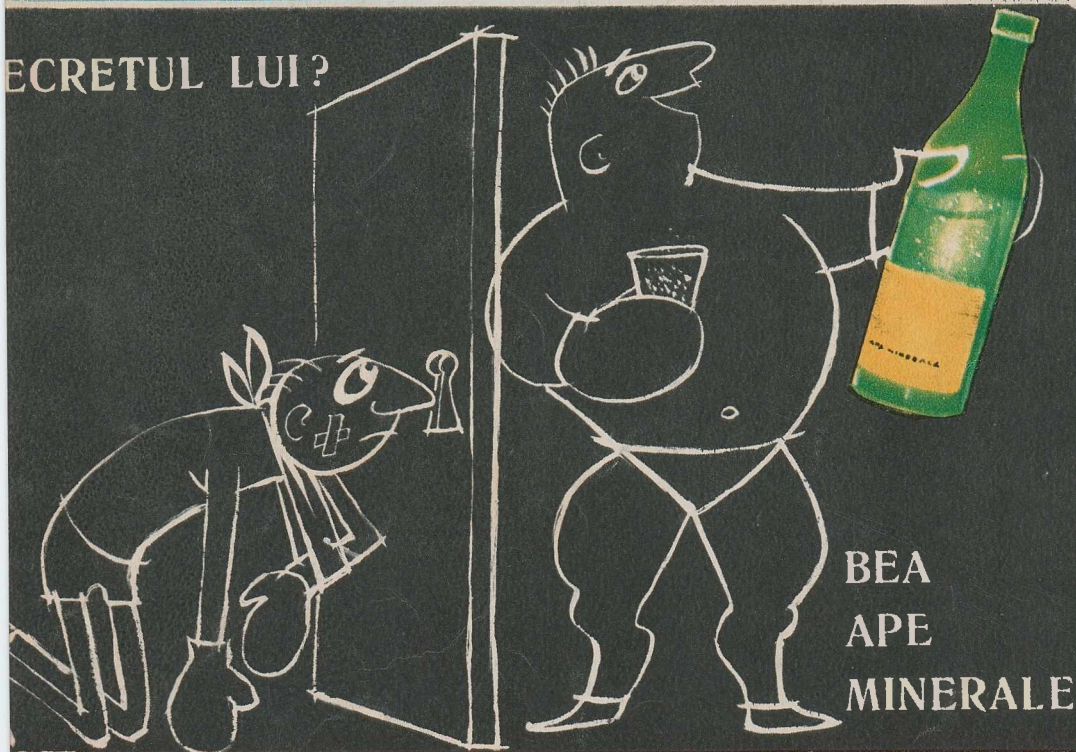
Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”
Macheta: Vlad Mușatescu

DOINA

SECRETUL LUI?

BEA
APE
MINERALE

Apele minerale medicinale SLĂNIC, MALNAȘ, HEBE și apele minerale de masă LIPOVA, VÎLCELE, COVASNA și ZIZIN se găsesc de vânzare la magazinele alimentare, centrele de ape și răcoritoare, restaurante.

Dați copiilor dulciuri

ÎN CURÎND PE ECRAN
IPOCRITI

O COPRODUCȚIE A STUDIOURILOR
DIN R.F.G. ȘI ELVEȚIA

